

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยสรุปเพื่อความ
สะดวกในการศึกษาและทำความเข้าใจ แบ่งออกเป็นหัวข้อได้ดังนี้

1. การอ่าน

ความหมายของการอ่าน

ความสำคัญของการอ่าน

จุดมุ่งหมายของการอ่าน

ประเภทของการอ่าน

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่าน

ลักษณะของความเข้าใจในการอ่าน

องค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่าน

ทักษะพื้นฐานของความเข้าใจในการอ่าน

ระดับของความเข้าใจในการอ่าน

2. การสอนนักเรียนที่พูดสองภาษา

การสอนภาษาไทยแก่นักเรียนที่พูดสองภาษา

การสอนอ่านภาษาไทยตามคู่มือครูของกระทรวงศึกษาธิการ

การสอนภาษาไทยด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

3. การสอนภาษาโดยวิถีธรรมชาติ

หลักการสอนภาษาโดยวิถีธรรมชาติ

การสอนอ่านโดยวิถีธรรมชาติ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยต่างประเทศ

การอ่าน

ความหมายของการอ่าน

การอ่านนับว่าเป็นทักษะที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งในการแสวงหาความรู้และใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวัน นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญทางการอ่าน ได้อธิบายความหมายของการอ่านไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

บันลือ พฤษะวัน (2521) ได้กล่าวถึงความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการในการแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่มีการจัดบันทึกไว้ออกมาเป็นคำพูดหรือความคิดอย่างมีเหตุผล และมานิต บุญประเสริฐ (2526) ก็ได้กล่าวถึงการอ่านว่า การอ่านคือการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน โดยมีข้อเขียนเป็นสื่อกลาง หน้าที่ของผู้อ่านคือการค้นหาความหมายจากข้อเขียนนั้น ๆ อัญชลี แจ่มเจริญ (2526) กล่าวว่า การอ่านหมายถึงการแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิดอย่างมีเหตุผลและเข้าใจความหมาย ตลอดจนการพิจารณาเลือกความหมายที่ดีไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ส่วนวันเพ็ญ สุกีเกียรติ์ (2528) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการสื่อสารความคิดจากผู้อ่านไปสู่ผู้เขียนเป็นการแปลความ สัญลักษณ์หรือตัวอักษรที่ใช้แทนคำพูดให้ได้รับความหมายที่ชัดเจนสมบูรณ์ โดยนำไปสัมพันธ์กับประสบการณ์ของผู้อ่าน เอ็ดการ์ เดล (Edgar Dale, 1976) ได้กล่าวถึงการอ่านว่า การอ่านคือการให้สัญลักษณ์ที่พิมพ์ขึ้น เพื่อที่จะถอดความหมายจากสัญลักษณ์นั้น ๆ ในขณะที่อ่านผู้อ่านจะรับเอาความคิดและความรู้สึกของผู้เขียนร่วมไปด้วย บุช และเฮิบเนอร์ (Bush and Huebner, 1970) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่านเป็นกระบวนการคิด การอ่านเพียงออกเสียงตามตัวอักษรได้นั้นยังไม่ถือว่าเป็นการอ่านที่แท้จริง เป็นแต่เพียงทักษะหนึ่งของการอ่านเท่านั้น หัวใจของการอ่านคือต้องเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน สำหรับ แฮร์ริส และสมิท (Harris and Smit, 1976) ได้ให้ความหมายว่า การอ่านเป็นกระบวนการคิดที่ใช้ความรู้ ประสบการณ์เดิม และทัศนคติของผู้อ่านเพื่อค้นหาความหมาย ความคิด ข้อความที่ต้องการจากสิ่งที่ตนอ่าน ส่วนแอร์โรสมิท (Arrowsmith, 1972) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านคือความคิด ความรู้สึกหรือสภาพทางจิตใจที่เกิดขึ้นด้วยความเข้าใจข้อความที่เขียนหรือตีพิมพ์ขึ้นมา ความเข้าใจในการอ่านที่สมบูรณ์จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อความคิดความรู้สึกของผู้อ่านตรงกับความรู้สึกของผู้เขียน

จากความหมายของการอ่านที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่าการอ่านเป็นกระบวนการติดต่อกับสื่อสารความคิดจากผู้เขียนไปยังผู้อ่าน ซึ่งผู้อ่านจะต้องแปลความหมาย ตัวอักษรหรือสัญลักษณ์โดยใช้ประสบการณ์เดิมให้ได้ความหมายชัดเจนสมบูรณ์ และสิ่งสำคัญที่สุดในการอ่านคือผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน หรือใกล้เคียงกับความเข้าใจของผู้เขียน

ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและมีคุณค่าอย่างยิ่ง ทำให้บุคคลสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และดำเนินชีวิตประจำวัน ดังที่ สมถวิล วิเศษสมบัติ (2525) กล่าวว่าทักษะการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและใช้มากในชีวิตประจำวัน เป็นทักษะที่นักเรียนใช้แสวงหาสรรพวิชาต่าง ๆ หรือเพื่อความบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ และมาลินี นิมเสมอ (2523) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านจะช่วยพัฒนาสติปัญญาให้สูงขึ้นถ้ารู้จักเลือกอ่านอย่างถูกวิธี สามารถวินิจฉัยความถูกต้องของเรื่องราวที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล มีหลักเกณฑ์แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ฉับไว เนื่องจากประสบการณ์จากการอ่าน ทำให้เป็นผู้ที่เข้าใจสถานการณ์ที่เผชิญได้อย่างรวดเร็ว และสามารถนำมาแก้ไขเหตุการณ์ได้ทันที่ ช่วยขยายความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เกิดความจรรโลงใจทำให้เพลิดเพลิน เป็นการพัฒนาคคุณภาพชีวิต ส่วนชุตินา สัจจานันท์ (2525) ได้อธิบายว่า การอ่านทำให้เกิดพัฒนาการไม่ว่าจะเป็นด้านสติปัญญา ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ พฤติกรรม และการดำเนินชีวิต ศิลธรรม จริยธรรม ค่านิยม ฯลฯ การอ่านมีส่วนช่วยปรับปรุงให้ชีวิตสดใสสมบูรณ์ การอ่าน หมายถึงการมีชีวิตอยู่ (Reading is living) เพราะตราบใดที่โลกไม่หยุดหมุน วิทยาการต่าง ๆ จะเจริญออกงาม มีการค้นคว้าค้นพบทฤษฎีความรู้ใหม่ ๆ ให้ได้เรียนรู้โดยไม่สิ้นสุด ความสำเร็จจากการศึกษามักเป็นผลมาจากความสามารถในการอ่าน นอกจากนี้ การอ่านยังก่อให้เกิดความสนุกสนาน สร้างจินตนาการขยายขอบเขตของชีวิต และเนื่องจากคนคือประชากรของประเทศชาติ การอ่านจึงเป็นปัจจัยต่อการพัฒนาสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจของชาติ

จะเห็นได้ว่าการอ่านมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน เพราะนอกจากจะอ่านเพื่อความเพลิดเพลินแล้ว การอ่านยังเป็นการแสวงหาความรู้เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ ทั้งยังเพิ่มพูนสติปัญญาของตน บุคคลที่มีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านอย่างแท้จริง ย่อมสามารถนำความรู้ ความคิด ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนและสังคมได้เป็นอย่างดี

จุดมุ่งหมายของการอ่าน

ในการอ่านแต่ละครั้งนั้นผู้อ่านแต่ละบุคคลจะมีจุดมุ่งหมายของการอ่านแตกต่างกันออกไป และได้มีผู้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ดังนี้

อัมพร สุขเกษม (2520) ได้แบ่งจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ 3 ประการคือ

1. อ่านเพื่อความบันเทิงใจ หรือนักผ่อน
2. อ่านเพื่อหาความรู้ การอ่านแบบนี้ผู้อ่านต้องมีพื้นฐานในเรื่องที่อ่านพอสมควร และต้องมีการจับใจความสำคัญของเรื่อง มีการบันทึกไว้ และบางทีต้องอาศัยการท่องด้วย
3. อ่านเพื่อเสริมสร้างความคิด ผู้อ่านต้องมีความรู้ในเรื่องที่อ่านเป็นอย่างดี ต้องถามปัญหาตัวเองอยู่เสมอขณะที่อ่าน แล้วตอบปัญหาให้ตัวเอง จะเป็นการช่วยเสริมความคิดได้เป็นอย่างดี

วรรณิ โสภประยูร (2526) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ 3 ประการเช่นกันคือ

1. อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน เป็นการอ่านเพื่อฆ่าเวลา เพื่อความพอใจ หรือนักพักผ่อนหย่อนใจเป็นส่วนใหญ่
2. อ่านเพื่อการศึกษา เป็นการอ่านที่ต้องอาศัยทักษะความสามารถในการอ่านสูง เพื่อแสวงหาความรู้และการค้นคว้า
3. อ่านเพื่อรู้ข่าวสาร หรือเพื่อความจำเป็นในการดำรงชีวิต

ส่วน มิลเลอร์ (Miller, 1972) ได้แบ่งจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ 6 ประการคือ

1. อ่านเพื่อจับใจความคร่าว ๆ
2. อ่านเพื่อจับใจความสำคัญ
3. อ่านเพื่อสำรวจรายละเอียดและจับใจความสำคัญทั่วไป
4. อ่านเพื่อความเข้าใจอย่างถ่องแท้
5. อ่านเพื่อใช้วิจารณ์ตามติดตามข้อความที่อ่าน
6. อ่านเพื่อการวิเคราะห์ข้อความหรือแนวความคิดในเรื่องที่อ่าน

สำหรับ แครชเชน และเทอร์เรล (Krashen and Terrell, 1983) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านว่ามี 4 ประการ คือ

1. การอ่านเพื่อหาใจความสำคัญ (Reading for main idea) เช่น การอ่านบทความประเภทต่าง ๆ เป้าหมายการอ่านลักษณะนี้เป็นการอ่านเพื่อสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

2. การอ่านเพื่อหาข้อมูลเฉพาะเจาะจง (Reading for certain facts) โดยมากเป็นการอ่านสิ่งต่าง ๆ ที่ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เช่น การอ่านป้ายโฆษณา สมุดรายนามโทรศัพท์ คำสั่ง แผนที่ ใบสมัครงาน หรือรายการอาหาร เป็นต้น

3. การอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน (Reading for pleasure) คือ การอ่านเพื่อความบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจเป็นสำคัญ เช่น การอ่านนวนิยาย เรื่องสั้น บทละคร ตำนาน สารคดี เป็นต้น

4. การอ่านเพื่อหารายละเอียดของข้อมูล (Reading for information) เป็นการอ่านเพื่อศึกษาค้นคว้า มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ ต้องการที่จะอ่านครอบคลุมเนื้อหาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เก็บใจความหรือสาระสำคัญ รวมทั้งรายละเอียดปลีกย่อยต่าง ๆ ด้วยความระมัดระวัง

จากที่กล่าวมาแล้วพอสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการอ่านคือ อ่านเพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด อ่านเพื่อติดตามความเคลื่อนไหวของข่าวสารเหตุการณ์ ตลอดจนอ่านเพื่อความบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งจุดมุ่งหมายเหล่านี้จะบรรลุผลก็ต่อเมื่อผู้อ่านมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านอย่างแท้จริง

ประเภทของการอ่าน

การอ่านมีหลายประเภทด้วยกัน ทั้งขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของผู้อ่านเป็นสำคัญ ได้มีผู้แบ่งประเภทของการอ่านไว้ดังนี้

มยุรี สุขวิวัฒน์ (2526) ได้แบ่งประเภทของการอ่านไว้ตามจุดมุ่งหมายของการอ่านได้ 3 ประเภท คือ

1. อ่านผ่าน ๆ หรืออ่านเอาเรื่อง ทั้งขึ้นอยู่กับความสนใจของผู้อ่าน เช่น การพลิกตำราบางเล่มเพื่อดูว่าเนื้อหาครอบคลุมเรื่องที่จะครอบคลุมเรื่องที่จะค้นคว้าหรือไม่ อาจจะอ่านเพียงหัวเรื่อง สารบัญ หรือผนวกท้ายเล่ม เป็นต้น

2. อ่านวิเคราะห์เมื่อมีความประสงค์จะรู้เรื่อง โดยละเอียด การอ่านแบบนี้จะต้องบันทึกเรื่องย่อไว้ด้วยเพื่อทบทวนความจำ

3. อ่านตีความ เมื่ออ่านรู้เรื่องก็ต้องมีการตีความ ซึ่งการตีความนั้นจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละคน ผู้อ่านหลาย ๆ คนที่อ่านเรื่องเดียวกันแล้วอาจตีความไม่เหมือนกันก็ได้ นอกจากนี้ยังแบ่งประเภทการอ่านตามสถานที่อ่านได้ 2 ประเภท คือ

1. การอ่านในชั้นเรียน คือการอ่านโดยละเอียดเพื่อเข้าใจเนื้อเรื่อง โดยตลอดมีการเรียนรู้คำศัพท์ และโครงสร้างของประโยคต่าง ๆ สามารถนำคำศัพท์และโครงสร้างของประโยคไปใช้ได้ โดยมีครูเป็นผู้ช่วยแนะแนวทางในการอ่าน

2. การอ่านนอกชั้นเรียน เป็นการอ่านที่นำเอาหลักและวิธีการอ่านในชั้นเรียนมาใช้จริง การอ่านแบบนี้เป็นการสร้างประสบการณ์ในการอ่านที่มุ่งเพียงให้เข้าใจเรื่องที่อ่านเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องศึกษารายละเอียดหรือนำคำศัพท์และโครงสร้างของประโยคไปใช้

และยังแบ่งตามวิธีการอ่านได้ 2 ประเภท คือ

1. การอ่านในใจ (Silent Reading) เป็นการอ่านโดยไม่ออกเสียง โดยมุ่งให้เข้าใจเรื่องและความคิดสำคัญ ๆ ในเรื่องที่อ่าน ซึ่งผู้อ่านจะต้องมีความรู้ในเรื่องคำศัพท์และโครงสร้างของประโยคพอสมควร

2. การอ่านออกเสียง (Oral Reading) เป็นการอ่านออกเสียงให้ถูกต้องในเรื่องเสียงต่าง ๆ (Sounds) การออกเสียงเน้นหนัก (Stress) จังหวะ (Rhythm) ระดับเสียงสูงต่ำ (Intonation) การอ่านแบบนี้มุ่งให้การอ่านออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน เพื่อให้ผู้ฟังได้รับทราบเรื่องราวอย่างสะดวก โดยต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจจากการอ่านในใจเสียก่อน

ส่วนนิตยสาร ดวงพลอย (2526) ได้แบ่งประเภทของการอ่านไว้ตามจุดประสงค์ของการอ่านได้ 4 ประเภท คือ

1. การอ่านแบบ Skimming การอ่านแบบนี้ผู้อ่านจะต้องมีจุดมุ่งหมายหรือคำถามที่ต้องการคำตอบสำหรับเรื่องใดเรื่องหนึ่งในใจแล้ว โดยผู้อ่านจะใช้วิธีอ่านผ่านไปบนข้อความอย่างรวดเร็ว และจะต้องรู้จักใช้ชื่อเรื่อง หัวข้อใหญ่ และหัวข้อย่อยให้เป็นประโยชน์ การอ่านแบบนี้จะช่วยให้อ่านรู้จักการคาดคะเน การเลือกจับใจความ และทำให้สามารถอ่านได้เร็วขึ้น

2. การอ่านแบบ Scanning เป็นการอ่านผ่านไปบนข้อความอย่างพิจารณาเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงมากกว่าการอ่านแบบแรก เช่น วันที่ ตัวเลข หรือสถานที่ เป็นต้น ผู้อ่านจะต้องรู้จักใช้ตัวเลข หรือวลีสั้น ๆ ที่มีความสำคัญอยู่ด้วยให้เป็นประโยชน์

การอ่านทั้งสองแบบนี้จะทำให้ผู้อ่านทราบว่า การอ่านให้ได้ใจความตามจุดประสงค์ของการอ่านนั้นเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญ และสามารถทำได้โดยไม่ต้องอ่านแบบคำต่อคำ แต่ด้วยการรู้จักเลือกจับใจความ (Sample and select)

3. การอ่านเอารายละเอียด (Thorough Reading) เป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องการจะเข้าใจความหมายทั้งหมดของผู้เขียน ทั้งจุดใหญ่ใจความและรายละเอียดปลีกย่อย การอ่านแบบนี้มักใช้กับการอ่านรายงานการวิจัย และตำราเรียน เป็นต้น

4. การอ่านเชิงวิจารณ์ (Critical Reading) การอ่านแบบนี้เป็นทักษะการอ่านระดับสูงสุด คือผู้อ่านสามารถที่จะแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่ตนอ่านไปแล้วได้ สามารถใช้เหตุผลต่อรองกับสิ่งที่ปรากฏในข้อเขียนนั้นว่าเห็นด้วยหรือไม่

สำหรับ แครชเชน และเทอร์เรล (Krashen and Terrell, 1983) ได้แบ่งประเภทของการอ่านตามจุดมุ่งหมายของการอ่านได้ 4 ประเภท คือ

1. การอ่านแบบ Skimming คือวิธีการอ่านข้อความอย่างรวดเร็วและอ่านข้ามเป็นตอน ๆ อาจจะเป็นประโยค ๆ หรือเป็นบรรทัด ๆ ไปไม่ติดต่อกันก็ได้ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายหลักสำคัญอยู่ 2 ประการ คือ

1.1 เพื่อเก็บประเด็นหรือใจความสำคัญโดยทั่ว ๆ ไป

1.2 เพื่อเก็บรายละเอียดสำคัญบางอย่างเท่านั้น

2. การอ่านแบบ Scanning คือการอ่านเพื่อที่จะพิจารณาหาข้อมูลเฉพาะเจาะจง เช่น การค้นหา วัน เดือน ปี ตัวเลข รายชื่อในสมุดโทรศัพท์ เป็นต้น โดยการอ่านผ่านข้อความอย่างรวดเร็วคล้ายกับการอ่านแบบ Skimming แต่เมื่อพบคำ หรือข้อความที่ต้องการจะต้องอ่านคำหรือข้อความนั้นอย่างพิจารณา

3. การอ่านแบบ Extensive Reading เป็นการอ่านเพื่อความบันเทิงหรือพักผ่อนหย่อนใจ โดยมุ่งที่จะหาใจความสำคัญของเรื่อง เคาะโครงเรื่อง บุคลิกลักษณะที่สำคัญของตัวละครในเรื่อง การอ่านแบบนี้ส่วนใหญ่จะเป็นการอ่านนวนิยาย นิทาน เรื่องสั้น หรือสารคดี เป็นต้น

4. การอ่านแบบ Intensive Reading คือการอ่านเพื่อที่จะทำความเข้าใจเรื่อง ที่อ่านอย่างละเอียดทุกขั้นตอน ส่วนมากจะเป็นการอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ การอ่านแบบนี้มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ ต้องการอ่านให้ครอบคลุมเนื้อหาให้มากที่สุด

จะเห็นได้ว่า การอ่านแต่ละประเภทล้วนมีประโยชน์ต่อผู้อ่านทั้งสิ้น ซึ่งการที่ผู้อ่านจะได้รับประโยชน์จากการอ่านมากน้อยเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับตัวผู้อ่านเองว่าสามารถเลือกประเภท

การอ่านได้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ และลักษณะของงานเขียนนั้น ๆ หรือไม่ สำหรับในด้าน การเรียนการสอนนั้น ครูควรให้ความสำคัญกับการอ่านทุกประเภท โดยชี้ให้นักเรียนเข้าใจ จุดประสงค์ของการอ่านหนังสือที่แท้จริงว่า ในการอ่านหนังสือต่างประเภทกัน และมีวัตถุประสงค์ ในการอ่านที่ต่างกัน จะต้องใช้ทักษะในการอ่านที่ต่างกันด้วย

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงทฤษฎีการอ่านไว้ดังต่อไปนี้

แลปป์ และฟลูต (Lapp and Flood, 1978) ได้รวบรวมทฤษฎีการจัดลำดับข้อความ และวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อความ ซึ่งเป็นทฤษฎีที่มีผลต่อการอ่านไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีเน้นการจัดลำดับข้อความ ทฤษฎีนี้เน้นว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้อง กับหลักจิตวิทยา 2 ประการ คือ การรับ และรู้ข่าวสาร โดยเมื่อรับข่าวสารแล้วนำไปเปรียบเทียบกับ ประสบการณ์เดิมเป็นความรู้ใหม่ ถ้าไม่ตรงกับข้อมูลจากประสบการณ์เดิมก็จะอ่านข้อความซ้ำ ถ้าข่าวสารที่อ่านให้ความรู้สึกในทางลบ จะต้องใช้เวลาในการรับรู้มากกว่าข่าวสารที่ให้ความรู้สึก ในทางบวก จากนั้นสมองก็จะบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับรูปร่างของคำและความหมายไว้

2. ทฤษฎีการวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อความ ทฤษฎีนี้เน้นว่าผู้อ่านมีวิธีการที่จะดึงข้อความ ที่มีความหมายคล้ายกันมาเกี่ยวข้องกัน หรือจัดข้อความที่ไม่ต้องการออก ข้อความที่ได้รับการ ปรับปรุงแก้ไขแล้วจะมีความสัมพันธ์กันทางบวก คือมีความเกี่ยวข้องของความหมายในแต่ละประโยค

เทลเลอร์ (Taylor, 1973) ได้กล่าวถึงทฤษฎีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ว่าในการ สอนอ่านนั้นครูควรวางเงื่อนไขอย่างหนึ่งคือ การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ เช่น ถ้าจะสอนให้ นักเรียนอ่านคำว่า "แมว" ครูควรนำรูปแมวและมีบัตรคำว่า "แมว" มาให้นักเรียนดู พร้อมกับ ออกเสียง "แมว" ไปด้วย ทำอย่างนี้หลาย ๆ ครั้ง นักเรียนจะเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับ คำว่า "แมว" ว่ามีรูปร่าง เสียง และตัวอักษรเช่นไร

แคร์รอล (Carroll, 1964) ได้กล่าวถึงการอ่านว่ามีหลักสำคัญที่ควรมี 3 ประการ

คือ

1. การเสริมแรง (Reinforcement) เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยในการวางเงื่อนไขให้ การเรียนการสอนมีความมั่นคงถาวร ในการสอนอ่านนั้นลำพังแต่การฝึกอ่านเพียงอย่างเดียว อาจ ไม่เพียงพอที่จะทำให้นักเรียนอ่านหรือจำคำได้ ต้องอาศัยการเสริมแรงเข้าช่วย และครุควรคำนึง ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในการใช้การเสริมแรงด้วย

2. การหยั่งเห็น (Insight) เป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยฉับพลันของเด็ก แต่เกิด จากการที่เด็กได้ลองผิดลองถูกมาหลายครั้ง เช่น เด็กเห็นคำว่า "กิน" มาก่อนแล้ว มาพบคำว่า "บิน" เด็กก็จะอ่านว่า "กิน" แต่เมื่อได้รับการสอนหรือได้ลองสะกดดูเป็นประสบการณ์แก่เด็ก เด็กก็จะอ่านคำว่า "บิน" ได้ถูกต้อง

3. ทฤษฎีพัฒนาการของเปียเจต์ ที่กล่าวว่า ความรู้คือประสบการณ์ที่ได้รับการสะสม มาแล้วในอดีต กล่าวคือ เมื่อเด็กมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายนอกแล้วได้ผลลัพธ์ออกมา ก็จะ เก็บสะสมไว้ในตัว เมื่อเด็กพบเหตุการณ์เช่นเดิมอีกก็จะคาดหวังทันทีว่าผลลัพธ์ควรจะออกมา เหมือนที่เคยเป็นมาแล้ว เด็กจะค่อย ๆ ประสมประสานความรู้ใหม่กับความรู้เก่าเข้าด้วยกัน เป็น ประสบการณ์ที่จะก่อให้เกิดความคิดต่าง ๆ ไปใช้ในการทำปฏิกิริยาตอบสนองสิ่งเร้าที่เด็กพบ ครั้งต่อไป

หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

การสอนอ่านเพื่อความเข้าใจเพื่อจะให้บรรลุจุดประสงค์ตามที่ได้ตั้งขึ้นนั้น ครูผู้สอนจะ ต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยาบางประการ ดังที่ ณรงค์ ปานทอง (2526) ได้แสดงความคิดเห็นว่า ความพร้อมในการอ่านเกิดจากปัจจัยสำคัญ 2 ประการ คือ ปัจจัยที่เกี่ยวกับเด็ก และปัจจัยที่ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ปัจจัยที่เกี่ยวกับเด็กประกอบด้วย ความพร้อมทางร่างกายได้แก่ความสามารถ ในการมองเห็น คือสายตามีความแข็งแรงพอที่จะเพ่งตัวหนังสือได้นาน ๆ ความพร้อมทางสมอง นักจิตวิทยาพบว่าความพร้อมในการอ่านของเด็กจะมีเมื่อเด็กมีอายุสมอง 6 ปี 6 เดือน ความพร้อม ทางอารมณ์ คือการที่เด็กมีความมั่นคงทางด้านอารมณ์และจิตใจ และความพร้อมทางวิชาการ คือ ความรู้ที่เด็กมีอยู่แล้ว ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย อาชีพของบิดามารดา บุคคล แวดล้อม สิ่งคมที่เด็กอยู่ และเหตุการณ์อื่น ๆ ที่ผู้ปกครองกระทำเพื่อเป็นการจัดประสบการณ์ให้กับ บุตรหลาน

ฉวีลักษณ์ บุญยกาญจน (2524) ได้กล่าวถึงความเกี่ยวพันระหว่างสมองกับดวงตาซึ่งทำให้เกิดการอ่านไว้ว่า สมองเป็นแหล่งรวบรวมความรู้และจะรับรู้ได้โดยผ่านประสาทสัมผัสจากอวัยวะสัมผัส เช่น หู ตา จมูก เป็นต้น เมื่อเราอ่านหนังสือตัวหนึ่งที่ผ่านมาเข้าไปในดวงตา ตาจะเคลื่อนไหวเป็นระยะเพื่อรับรู้ตัวหนังสือนั้นนำไปสู่สมอง สมองก็จะเก็บสิ่งที่สนใจไว้ สมองจะบังคับตาให้เคลื่อนไหวขณะอ่าน ถ้าตาไม่เคลื่อนไหวแสดงว่าสมองไม่ทำงานหรือล้า

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2525) ได้กล่าวถึงจิตวิทยาการอ่านว่า การอ่านเป็นกระบวนการทำงานเกี่ยวข้องกันระหว่างสมองกับตา ตาจะต้องจ้องและกระพริบสลับกันไป การจ้องทำให้เห็นภาพชัดเจน และจะเกิดขึ้นภายในเสี้ยวเวลาช่วงการจ้องหรือการเพ่ง ผู้อ่านจะมองเห็นคำ 2 - 3 คำ เรียกว่า ช่วงการรับรู้ เมื่อไม่แน่ใจจะย้อนกลับไปดูอีกครั้ง คนที่อ่านได้เร็วมักจะมีช่วงการรับรู้กว้าง ช่วงการย้อนกลับน้อย ซึ่งตรงกันข้ามกับคนที่อ่านช้าจะมีช่วงการรับรู้แคบ ช่วงการย้อนกลับหลายช่วงต่อหนึ่งบรรทัด

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2527) ได้กล่าวถึงจิตวิทยาการอ่านว่า การอ่านเกี่ยวข้องกับกระบวนการ 2 อย่าง คือ กระบวนการทางด้านกลไกซึ่งเกี่ยวข้องกับการนำสิ่งเร้าเข้าสู่สมอง และกระบวนการรับรู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับการตีความสิ่งเร้าหลังจากที่ได้เข้าสู่สมองแล้ว

สรุปได้ว่า การอ่านเกิดจากการทำงานเกี่ยวพันกันระหว่างสมองกับตา โดยตารับรู้แล้วส่งต่อให้สมองแปลความจากสิ่งที่รับรู้นั้นออกมา ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูควรนำหลักจิตวิทยานี้ไปใช้ในการสอนอ่านเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในสิ่งที่อ่านอย่างแท้จริง

ความเข้าใจในการอ่าน

ในการอ่านสื่อใด ๆ ก็ตาม ถ้าผู้อ่านไม่สามารถทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ การอ่านนั้น ๆ ย่อมไม่เกิดประโยชน์ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านได้กล่าวถึงความเข้าใจในการอ่านไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

ประเทิน มหาจันทร์ (2523) กล่าวว่า การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน เมื่อเด็กเปล่งเสียงตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ออกมาเป็นคำพูด ถ้าหากไม่เข้าใจคำพูดนั้น จัดว่าไม่ใช้การอ่านที่สมบูรณ์ ลักษณะของการอ่านที่แท้จริงผู้อ่านจะต้องสามารถทำความเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่าน ความหมายดังกล่าวมิใช่เกิดจากตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ที่อ่านเท่านั้น หากขึ้นอยู่กับการกระตุ้นให้เกิดความคิดรวบยอดหรือจินตนาการของผู้อ่านเป็นสำคัญ การเข้าใจตัวอักษรหรือสัญลักษณ์

ที่อ่านขึ้นอยู่กับความหมายที่ผู้อ่านจะต้องทำความเข้าใจ โดยอาศัยประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเป็นพื้นฐาน

อุทัย และ วรณพร ภิรมย์รัตน์ (2526) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่านไว้ว่า การที่ตัดสินว่าพฤติกรรมใดเป็นการอ่านหรือไม่ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้อ่าน ถ้าพฤติกรรมนั้นมุ่งเพื่อค้นหาความหมายของสิ่งที่อ่าน ก็นับเป็นการอ่านได้เพราะการอ่านคือ การค้นหาความหมายจากตัวหนังสือ

ส่วน สมศักดิ์ บุญสาธิต (2520) กล่าวว่า ความเข้าใจในสิ่งที่อ่านนับว่าเป็นสิ่งสำคัญมากเพราะแม้ว่าจะอ่านออกเสียง ได้ถูกต้องรวดเร็วเพียงใดก็ตาม แต่ถ้าผู้อ่านไม่เข้าใจในสิ่งที่ตนอ่าน การอ่านนั้นย่อมไม่เกิดประโยชน์แต่อย่างใด

ศิริพร ลิ้มตระกูล (2526) ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า การอ่านอย่างมีประสิทธิภาพหมายถึง ความสามารถในการอ่านอย่างเข้าใจได้มากที่สุด ในเวลาน้อยที่สุด

นอกจากนั้น อิศรา สารงาม (2525) ก็ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านจัดเป็นกระบวนการที่มีพฤติกรรมเกิดขึ้น เพราะในการอ่านแต่ละครั้ง ผู้อ่านจะต้องมีการรับรู้ค่า เข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่าน เข้าใจจุดประสงค์ของผู้เขียนว่าต้องการสื่อความหมายอย่างไร ผู้อ่านจะต้องคิดและมีปฏิกิริยาต่อสิ่งที่อ่าน

จะเห็นได้ว่าผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การอ่านต่างก็เน้นถึงความสำคัญของความเข้าใจในการอ่านมาก เพราะการอ่านอย่างเข้าใจจะช่วยให้ผู้อ่านรู้จักคิด ตัดสินใจ แก้ปัญหาและวินิจฉัย เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล

ลักษณะของความเข้าใจในการอ่าน

การที่ผู้อ่านได้อ่านสื่อต่าง ๆ แล้วมีความเข้าใจในสิ่งที่อ่านได้มากน้อยเพียงใดจะแสดงได้ด้วยพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านในลักษณะต่าง ๆ กัน ซึ่ง เวินไรท์ (Wainwright, 1972) ได้กล่าวว่า ผู้อ่านที่มีความเข้าใจสิ่งที่ตนอ่านจะต้องมีลักษณะดังนี้

1. สามารถเก็บใจความสำคัญและระลึกถึงได้เมื่อต้องการ
2. เลือกอ่านแต่หัวข้อสำคัญ
3. ตีความหมายใจความและแนวคิดได้
4. สรุปเรื่องราวต่าง ๆ จากเรื่องที่อ่านได้

5. สรุปและประเมินค่าเรื่องที่ตนเองได้อ่าน

6. เชื่อมโยงความรู้ที่ได้มาเข้ากับประสบการณ์ของตนเองได้

ส่วน ชาวาล แพรวทกุล (2520) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่านไว้ว่า ความเข้าใจ คือ ความสามารถในการผสมแล้วขยายความรู้ความจำให้ไกลออกไปจากเดิมอย่าง สมเหตุสมผล ความเข้าใจเป็นสมรรถภาพขั้นต้นชนิดแรกของตัวปัญญา เป็นความพยายามของสมองที่จะตัดแปลง ปรับปรุงความรู้ให้มีรูปลักษณะใหม่ เพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์ที่แปลกออกไป แต่ยังมี บางอย่างคล้ายคลึงกับของเดิมอยู่บ้าง ซึ่งผู้ที่กระทำเช่นนี้ได้จะต้องมีคุณสมบัติ 4 ประการ คือ

1. รู้ความหมายและรายละเอียดย่อย ๆ ของเรื่องนั้นมาก่อนแล้ว
2. รู้ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างชั้นความรู้ย่อย ๆ เหล่านั้น
3. สามารถอธิบาย ชี้แจงสิ่งเหล่านั้นให้ผู้อื่นทราบได้ด้วยภาษาของตนเอง
4. สามารถตอบและอธิบายสิ่งอื่นที่มีสภาพทำนองเดียวกันกับที่เคยรู้มาแล้วได้

สำหรับพฤติกรรมของความเข้าใจนั้น ชาวาล แพรวทกุล (2520) มีความเห็นสอดคล้องกับ ครัทโวล (Krathwohl, 1968) ว่า ความเข้าใจเป็นพื้นฐานสำคัญของปัญญา ซึ่งสามารถ แสดงออกได้ด้วยพฤติกรรม 3 ประการ คือ

1. การแปลความ (Translation) หมายถึง การแปลเรื่องราวเดิมให้เป็นคำใหม่ ภาษาใหม่

2. การตีความ (Interpretation) หมายถึง การเก็บความเดิมมาบันทึกใหม่ จัด ลำดับเนื้อเรื่องใหม่ เป็นการมองเรื่องในแง่ใหม่ ค้นหาเปรียบเทียบทั้งความสำคัญ และความ สัมพันธ์ของส่วนย่อย ๆ ภายในเรื่องราวนั้น ย่นย่อจนเป็นข้อสรุปได้

3. การขยายความ (Extrapolation) หมายถึง การขยายความคิดให้กว้างไกล โดยอาศัยความสัมพันธ์กับสถานการณ์เดิมที่ได้รับในตอนต้น

ตามนัยดังกล่าวสรุปได้ว่า ผู้อ่านที่สามารถเข้าใจสิ่งที่ตนเองได้อ่านได้นั้น จะต้องมีความรู้หลายประการทั้งในด้านการแปลความ การตีความ การขยายความ และการผสมผสานความคิด ความรู้ที่อ่านพบใหม่ ให้เข้ากับความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว นอกจากนี้ยังต้องสามารถประเมินค่าเรื่องที่ ตนอ่านได้ด้วย

องค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่านมีองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการด้วยกัน ได้มีผู้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของความเข้าใจในการอ่านไว้ดังนี้

บุช และ เฮิบเนอร์ (Bush and Heubner, 1970) ได้กล่าวถึงความเข้าใจในการอ่านว่าจะต้องประกอบด้วย

1. การตีความของตัวหนังสือ หรือสัญลักษณ์ที่เขียนขึ้น
2. การจับความหมายได้
3. การซึมซาบ หรือความเข้าใจความคิดที่ผู้เขียนเสนอได้โดยตลอด
4. กระบวนการคิดหาเหตุผลและความหมาย

ส่วน เบอร์ตัน (Burton, 1959) ได้กล่าวถึงความสามารถและทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นและเกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่านว่าจะต้องประกอบด้วย

1. ความเข้าใจความหมายของคำศัพท์
2. การเรียงลำดับความได้
3. การจับความคิดได้
4. การสังเกตความสัมพันธ์กันของข้อความที่อ่านได้
5. การแยกประเภทได้ สรุปความได้ และคาดการณ์ล่วงหน้าได้

นอกจากนี้ ฟรอสต์ (Frost, 1967) ได้กล่าวว่าความเข้าใจในการอ่านจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบด้านคำและความหมายของคำ (Word factor) หมายถึง รูปคำและความหมายของคำนั้น ๆ

2. องค์ประกอบในการเรียบเรียงถ้อยคำ (Verbal factor) หมายถึง ความสามารถในการเชื่อมโยงความหมายของคำต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ โดยไม่ต้องใช้เหตุผลทางนามธรรมมากนัก อาจกล่าวได้ว่าเป็นความสามารถในการเข้าใจความหมายของประโยคแต่เพียงภายนอกมิใช่ความหมายภายใน หรือความสามารถในการเข้าใจรายละเอียดของประโยคย่อย ๆ และความสามารถในการจัดลำดับขั้นตอนของข้อความได้

3. องค์ประกอบด้านการสรุปที่เป็นเหตุผล (Abstract Reasoning) หมายถึง เหตุผลทางนามธรรมจากตัวอักษรที่ปรากฏในข้อความ เป็นการสังเคราะห์ใจความที่สำคัญของข้อความนั้น เป็นความคิดแบบอุปมาและการแก้ปัญหา

ทักษะพื้นฐานของความเข้าใจในการอ่าน

การที่ผู้อ่านจะสามารถเข้าใจเรื่องที่ได้เป็นนอยางดี จะต้องประกอบด้วยทักษะพื้นฐานหลายด้านด้วยกัน ดังที่ โอภาส สุกใส (2521) กล่าวถึงทักษะพื้นฐาน การอ่านเพื่อความเข้าใจว่าประกอบด้วย

1. การตั้งจุดมุ่งหมายของการอ่าน เช่น การอ่านเพื่อความบันเทิง การอ่านเพื่อความรอบรู้ การอ่านเพื่อให้เกิดความคิด เป็นต้น
2. การเข้าใจหน่วยย่อย ๆ ของข้อความที่อ่าน เช่น การเข้าใจคำ วลี ประโยค ย่อหน้า ซึ่งจะนำไปสู่เรื่องราวทั้งหมด
3. การรู้จักวิธีการเสนอเรื่องของงานเขียนประเภทต่าง ๆ การเข้าใจถึงวิธีการลำดับเรื่อง
4. ทักษะในการจับความคิดสำคัญของเรื่อง มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อความย่อยกับความคิดสำคัญได้

ข้อความดังกล่าวสอดคล้องกับ บอนด์ และ ทิงเคอร์ (Bond and Tinker, 1957) ที่กล่าวสรุปไว้ว่า ความเข้าใจในการอ่านมีพื้นฐานมาจากสิ่งต่อไปนี้

1. การเข้าใจความหมายของคำ
2. การเข้าใจความหมายของกลุ่มคำ
3. การเข้าใจประโยค โดยสามารถผูกเรื่องจากคำและกลุ่มคำได้
4. การเข้าใจความหมายเป็นตอน ๆ หรืออนุเจต
5. การเข้าใจเรื่องราวทั้งหมด โดยการมองเห็นความสัมพันธ์ของข้อความแต่ละตอน แต่ละย่อหน้าที่อ่านมาแล้วได้ดียิ่งขึ้น

กุสซัค (Guszuk, 1978) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับทักษะที่สำคัญในการอ่านเพื่อความเข้าใจว่า การสอนให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจนั้น ควรคำนึงถึงหลัก 5 ประการ คือ

1. การฝึกให้นักเรียนคาดการณ์ล่วงหน้าว่า สิ่งที่จะได้พบต่อไปในการอ่านน่าจะเป็นอย่างไร
2. การฝึกให้นักเรียนรู้จักแหล่งค้นคว้า เช่น ห้องสมุด รู้จักหนังสือที่จะค้นคว้าหลาย ๆ ประเภท รู้จักส่วนต่าง ๆ ของหนังสือ
3. การฝึกให้นักเรียนรู้จักนำความรู้ที่ได้มาจัดระบบระเบียบเสียใหม่
4. การฝึกให้นักเรียนรู้จักพิจารณาว่าสิ่งใดมีความสำคัญควรจดจำ
5. การฝึกให้นักเรียนรู้จักประเมินผลสิ่งที่อ่านว่าเป็นความจริงหรือความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน และเชื่อถือได้หรือไม่

ทักษะต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วนี้ ครูผู้สอนควรฝึกให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนโดยให้เป็นไปตามลำดับขั้น คืออาศัยทักษะอันดับแรก ๆ เป็นพื้นฐานในการฝึกทักษะอันดับต่อ ๆ ไป ซึ่งจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนต่อไป

ระดับของความเข้าใจในการอ่าน

ดัลล์แมน และคณะ (Dallman and others, 1974) ได้กล่าวถึงระดับของความเข้าใจในการอ่านว่ามีดังต่อไปนี้

1. ระดับความเข้าใจขั้นข้อเท็จจริง (Factual level or Literal reading level) หมายถึง การอ่านทำความเข้าใจกับเนื้อหาสาระที่ผู้เขียนเขียนออกมาโดยตรงตามนั้น ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถในการทำความเข้าใจกับความคิด (ideas) ที่ผู้เขียนแสดงออกมาอย่างชัดเจน ดังนั้นจะต้องอาศัยความสามารถทางความจำ (memory) และการระลึกได้ (recall) ในสิ่งที่ผู้เขียนเขียน และอาศัยความสามารถในการแปลช่วยอีกด้วย นั่นคือถ้าผู้อ่านตอบคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านด้วยการระลึกถึงสิ่งที่ผู้เขียนเขียนไว้ แสดงว่าผู้อ่านได้ใช้ความสามารถในขั้นความจำ และถ้าผู้อ่านอ่านแล้วทำความเข้าใจโดยแสดงออกมาไม่ว่าจะเขียนหรือพูดก็ตาม แสดงว่าผู้อ่านได้ใช้ความสามารถในการแปลแล้ว

2. ระดับความเข้าใจขั้นตีความ (Interpretation reading level) หมายถึง การอ่านทำความเข้าใจโดยอาศัยการตีความ สรุปความ และแปลความจากเรื่องที่อ่าน นั่นคือผู้อ่านจะต้องเสาะหาความหมายที่ซ่อนเร้นอยู่ในข้อความที่ผู้เขียนไม่ได้เขียนออกมาตรง ๆ หรือในบางครั้งผู้อ่านต้องใช้ความสามารถในการอ่านที่เรียกว่า "การอ่านระหว่างบรรทัดหรือเหนือ

บรรทัด" (reading between the lines or reading beyond the lines) เพื่อให้ได้ความหมายที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อในข้อความนั้น ๆ

3. ระดับความเข้าใจขั้นประเมินค่าหรือขั้นวิจารณ์ (Evaluation level or Critical reading level) หมายถึง การอ่านทำความเข้าใจโดยอาศัยความรู้และประสบการณ์มาประเมินค่าช่วยพิจารณาตัดสินวินิจฉัยเรื่องราวที่อ่านได้อีกต่อหนึ่ง นั่นคือ การที่จะประเมินค่าสิ่งที่อ่าน ผู้อ่านจะต้องรู้จักพิจารณาตัดสินสิ่งที่อ่าน โดยไม่จำเป็นต้องยอมรับความคิดของผู้เขียนเสมอไป จะต้องพิสูจน์ ติความและประเมินค่าความคิดนั้น โดยใช้ประสบการณ์เดิมหรืออาจเสาะแสวงหาข้อมูลมาสนับสนุนก็ได้

4. ระดับความซาบซึ้ง ในระดับนี้ผู้อ่านจะต้องมีอารมณ์ตอบสนองตามเนื้อเรื่องและภาษาของผู้เขียน ตลอดจนการสร้างภาพพจน์ และการแสดงออกทางอารมณ์จากเรื่องราวที่อ่าน

การสอนนักเรียนที่พูดสองภาษา

นักเรียนที่พูดสองภาษาจะใช้ภาษาถิ่นในการติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน และเมื่อนักเรียนเหล่านี้มาเรียนวิชาภาษาไทยในโรงเรียน จึงเปรียบได้เท่ากับการเรียนภาษาไทยในฐานะภาษาที่สอง ดังที่ แอล เซลิงเกอร์ (L. Selinker, 1977) กล่าวว่า ในการเรียนภาษาที่สองนั้นผู้เรียนจะสร้างระบบไวยากรณ์ใหม่ ซึ่งมีลักษณะของการใช้กฎร่วมกันระหว่างสองระบบภาษา คือระบบของภาษาแม่และระบบของภาษาที่กำลังเรียนอยู่ เรียกภาษาของผู้เรียนนี้ว่า ภาษาระหว่างสองระบบภาษา และได้อธิบายความหมายของการเก็บสะสมไว้นานว่า หมายถึงรูปแบบต่าง ๆ ทั้งทางด้านเสียง หน่วยคำและไวยากรณ์ที่ปรากฏในคำพูดของผู้เรียนภาษา ซึ่งเป็นรูปแบบที่ไม่ตรงกับบรรทัดฐานของภาษาที่สอง ทั้งที่ผู้เรียนได้เรียนและใช้รูปแบบที่ถูกต้องในภาษานั้นมาหลายปีแล้วก็ตาม นอกจากนี้การเก็บสะสมไว้นานยังรวมถึงรูปแบบข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่อาจถูกขจัดไปได้ในสภาพการณ์ปกติ แต่มักจะปรากฏขึ้นมาใหม่เมื่อผู้เรียนพบเนื้อหาหรือบทเรียนที่ยากเกินไป หรือผู้เรียนใช้ภาษานั้นในขณะที่มีความกระวนกระวายใจ หรือเกิดการพลั้งเผลอ การที่ผู้เรียนภาษานำเอารูปแบบ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในภาษาแม่ของตนไปปะปนกับภาษาที่สอง และทำให้คำพูดที่ออกมามีลักษณะเป็นภาษาระหว่างสองระบบภาษานั้นเกิดจากกระบวนการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนภาษา กระบวนการดังกล่าวมีดังนี้

1. อิทธิพลของภาษาแม่ของผู้เรียน
2. กลวิธีการฝึกในขณะที่เรียนมา
3. วิธีการที่ผู้เรียนใช้ในการเรียนภาษาที่สอง
4. วิธีการที่ผู้เรียนใช้ในการสื่อสารหรือพูดจากับเจ้าของภาษาที่สอง
5. การสรุปกฎเกณฑ์และความหมายนอกเหนือจากที่เจ้าของภาษาใช้อยู่

ในการเรียนการสอนภาษาที่สองนั้น มักจะมีการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาษาเพื่อจะได้นำเอาลักษณะที่แตกต่างกันระหว่างภาษาแม่และภาษาที่กำลังเรียนอยู่มาช่วยในการปรับปรุงการเรียนการสอน แต่ในบางครั้งผลที่ได้จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาษาก็อาจจะไม่ชัดเจนเท่ากับการศึกษาจากผู้เรียนโดยตรง ดับบลิว เอฟ แมคคี (W. F. Mackey, 1966) เห็นว่าข้อบกพร่องที่การวิเคราะห์เปรียบเทียบภาษาทำนายออกมาเป็นสิ่งที่ได้ทางอ้อมและน่าเชื่อถือน้อยกว่าข้อบกพร่องที่สังเกตได้จากห้องเรียน อาร์ วอร์ดฮาugh (R. Wardhaugh, 1970) กล่าวถึง การวิเคราะห์ข้อบกพร่องของผู้เรียนว่า เป็นการศึกษาปัญหาโดยเริ่มจากข้อผิดพลาดจริงที่เกิดขึ้นในห้องเรียน แล้วใช้ความแตกต่างระหว่างระบบภาษาทั้งสองมาอธิบายสาเหตุการเกิดข้อผิดพลาดเหล่านี้ว่าเกิดจากความคล้ายคลึง ความแตกต่าง หรือการแทรกแซงทางภาษาของภาษาทั้งสอง เอช วี จอร์จ (H. V. George, 1972) กล่าวถึงการวิเคราะห์ข้อบกพร่องของผู้เรียนโดยตรงว่าเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพและประหยัดเวลาได้มากกว่าการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาษา เอส พี คอร์ดเดอร์ (S. P. Corder, 1974) เห็นว่าการวิเคราะห์ข้อบกพร่องของนักเรียนโดยตรงจะเป็นประโยชน์ต่อครูคือ ทำให้ทราบว่าผู้เรียนก้าวหน้าเพียงใด และได้แบ่งลำดับชั้นการวิเคราะห์เป็น 2 ระดับ คือ

1. หาส่วนที่เป็นข้อบกพร่อง แล้วแยกประเภทของข้อบกพร่องนั้น ๆ
2. ทหาระบบหรือลักษณะของข้อบกพร่องนั้น ๆ ซึ่งเป็นวิธีการเดียวกันกับวิธีวิเคราะห์เปรียบเทียบภาษา เป็นการอธิบายทางด้านภาษาศาสตร์

แจ็ค ซี ริชาร์ด (Jack C. Richards, 1977) ได้แบ่งข้อบกพร่องออกเป็น 3 ชนิด คือ

1. ข้อบกพร่องในระบบภาษาระหว่างสองระบบภาษา ซึ่งเป็นข้อบกพร่องที่เกิดจากการแทรกแซงระหว่างภาษา เนื่องจากการไม่สามารถแยกภาษาแม่และภาษาที่เรียนออกจากกัน
2. ข้อบกพร่องในตัวภาษาซึ่งเกิดจากความยากในตัวภาษา ทำให้เกิดการสรุปผิดหรือนำกฎไปใช้อย่างไม่สมบูรณ์

3. ข้อบกพร่องจากการพัฒนาภาษา ซึ่งแสดงให้เห็นลักษณะทั่วไปของการเรียนรู้ภาษา และความสามารถของผู้เรียนที่จุดใดจุดหนึ่ง แสดงให้เห็นความพยายามของผู้เรียนในการตั้ง สมมติฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับภาษาที่กำลังเรียนตามประสบการณ์ที่มีอยู่

การสอนภาษาไทยแก่นักเรียนที่พูดสองภาษา

การที่นักเรียนใช้ภาษาถิ่นที่ไม่ใช่ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวันนั้น จัดว่าเป็นสิ่งแวดล้อมทางภาษาที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียน จึงได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนะแนวทางในการสอนภาษาไทยแก่นักเรียนที่พูดสองภาษาไว้ ดังนี้

ยุพิน พิพิธกุล (2517) ได้เสนอแนะแนวทางในการสอนภาษาไทยแก่นักเรียนเริ่มเรียนที่มี ปัญหาทางภาษา สรุปได้ดังนี้

1. สอนสิ่งที่จะสอนด้วยคำพูดก่อนการสอนเขียน ใช้สิ่งที่อยู่ใกล้ตัวในชีวิตประจำวัน ให้ เด็กคุ้นเคยเสียก่อน
2. ใช้การเปรียบเทียบภาษาถิ่นกับภาษาไทยกลาง จะช่วยให้เด็กเรียนเข้าใจและเห็น ข้อแตกต่างอย่างชัดเจน การสอนให้นักเรียนพูดจนคล่องปากจะช่วยให้เด็กเรียนเขียนผิมน้อยลง
3. การฝึกพูดคำศัพท์ควรฝึกเป็นรูปประโยค เมื่อต้องการเน้นคำใดก็ฝึกประโยคนั้น ซ้ำ ๆ จนนักเรียนเข้าใจความหมาย
4. การเรียนต้องพยายามให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาที่ใกล้เคียงกับการสื่อความหมายในชีวิตจริงให้มากที่สุด อาจใช้บทสนทนาสั้น ๆ จากหลักที่ว่า "ภาษาจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีผู้พูดโต้ตอบ" จึงควรฝึกการพูดให้มาก

5. การสอนควรใช้วิธีเรียนปนเล่น ควรมี เพลง เกม และรูปประกอบ

จำนวน .คลังการเขียน (2517) ได้เสนอแนะแนวทางในการสอนนักเรียนที่พูดภาษาถิ่น โดยใช้วิธีการสอนตามหลักภาษาศาสตร์ไว้ ดังนี้

1. การสอนควรมุ่งฝึกให้เกิดทักษะในการฟังและพูดเป็นสำคัญ ผู้เรียนต้องสามารถใช้ ระบบการเรียนของทั้งสองภาษาได้

2. ภาษาแต่ละภาษามีระบบเสียง ระบบคำและระบบไวยากรณ์แตกต่างกัน หนังสือที่ใช้เรียนควรมีเนื้อหาที่ได้มาจากการเปรียบเทียบภาษาที่เรียนกับภาษาของผู้เรียน เพื่อมิให้สิ้นเปลืองเวลาในการฝึกฝน

3. การสอนภาษาวิธีนี้ครูสามารถใช้ภาษาของผู้เรียนเข้าช่วยในการอธิบายหรือทำความเข้าใจเรื่องเสียงและโครงสร้างของประโยคได้ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเร็วขึ้น

4. การสอนภาษาวิธีนี้ควรประวิงการสอนอ่านและเขียนไว้ ต่อเมื่อครูได้สอนและฝึกโครงสร้างต่าง ๆ ด้วยปากเปล่าจนกระทั่งใช้ภาษาได้ดีแล้ว จึงสอนทักษะการอ่านและเขียนต่อไป

การสอนอ่านภาษาไทยตามคู่มือครูของกระทรวงศึกษาธิการ

ปัจจุบันการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จะใช้แผนการสอนตามคู่มือครูของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมุ่งให้เกิดทักษะครบทั้ง 4 ประการ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ซึ่งในคู่มือการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (2526) ได้ระบุจุดประสงค์ของการอ่านไว้ดังนี้

1. อ่านได้ชัดเจน ถูกต้องรวดเร็ว
2. จับใจความสำคัญและเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ ตลอดจนรู้สภาวะของเรื่องที่อ่าน
3. มีวิจารณ์ญาณ วิเคราะห์เรื่องที่อ่านได้
4. ให้มีนิสัยรักการอ่าน และใช้การอ่านให้เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต
5. สามารถเลือกหนังสืออ่านได้เหมาะสม

การสอนวิธีนี้แบ่งการอ่านเป็น 2 ประเภท คือ

1. การอ่านออกเสียง ซึ่งแบ่งเป็น

1.1 การอ่านร้อยแก้ว ได้แก่ การอ่านเนื้อเรื่องต่าง ๆ เช่น บทความ เรื่องสั้น บทละคร สารคดีต่าง ๆ การอ่านจะเน้นด้านการรู้จักใช้น้ำเสียงแสดงอารมณ์ให้สมจริง ความถูกต้องตามเนื้อหา

1.2 การอ่านร้อยกรอง ได้แก่ การอ่านโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย และกลบทต่าง ๆ โดยเริ่มฝึกอ่านคำคล้องจองเป็นพื้นฐานด้วยเสียงธรรมชาติลงจังหวะให้ถูกต้อง ต่อมาจึงเน้นให้มีสำเนียงสูงต่ำ หนักเบา ยาวสั้น เอื้อนเสียง และเน้นสัมผัสให้ชัดเจนไพเราะ มีจังหวะและคลื่นเสียงเป็นกังวานขึ้นลง การอ่านแบบนี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การอ่านทำนองเสนาะ

2. การอ่านในใจ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 จะเน้นการอ่านในใจ เพื่อจับใจความสำคัญมากกว่าการอ่านออกเสียง โดยมีจุดมุ่งหมายของการอ่าน 2 ประการ คือ

2.1 อ่านเพื่อจับใจความ เป็นการอ่านที่มุ่งแต่เนื้อเรื่อง ไม่ต้องพะวงถึงการออกเสียงคำที่ถูกต้อง เพราะบางคำรู้ความหมายแต่อ่านไม่ถูกต้อง ถ้าจิตใจพะวงแต่เรื่องการอ่าน ถูกผิด จะทำให้จับใจความได้ไม่ดี ซึ่งมีแนวทางในการสอนอ่านจับใจความ ดังนี้

2.1.1 สอนคำที่ควรศึกษา หรือคำที่มีความหมายพิเศษให้ก่อน เพื่อไม่ให้มีปัญหาเกี่ยวกับการตีความ จับใจความ

2.1.2 ตั้งคำถามเพื่อค้นหาคำตอบ เพื่อให้นักเรียนรู้จักประสงค์ก่อนอ่าน จะทำให้อ่านจับใจความได้ดีขึ้น

2.1.3 สรุปโครงเรื่องให้ฟังก่อน

2.1.4 สนทนาเกี่ยวกับภาพหรือประสบการณ์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องที่จะอ่าน

2.1.5 กำหนดเวลาในการอ่านให้เหมาะสม

2.1.6 ให้อุปกรณ์กิจกรรมต่อเนื่องหลังการอ่าน เช่น ตอบคำถาม สรุปเรื่อง วิพากษ์วิจารณ์ เป็นต้น เพื่อทดสอบความเข้าใจและฝึกให้ปฏิบัติในการอ่านที่ถูกต้อง เห็นคุณค่าของการอ่าน

2.1.7 หลังจากอ่านในใจแล้ว อาจให้อ่านออกเสียงอีก โดยเฉพาะเนื้อเรื่องที่เป็นบทละคร หรือบทร้อยกรอง

2.2 การสรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน การอ่านเรื่องราวใดก็ตามสิ่งที่จะเป็นประโยชน์มาก คือการรู้จักจับใจความคิดของเรื่องนั้น ๆ ให้ได้ ซึ่งหมายถึงความคิดที่ผู้เขียนต้องการแสดงออกมา และผู้อ่านสามารถนำประโยชน์จากความคิดนี้ไปใช้ได้ ขั้นตอนของวิธีหาข้อคิดจากเรื่องที่อ่านมีดังนี้

2.2.1 ทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านให้แจ่มแจ้ง ขั้นนี้ต้องอาศัยทักษะของการจับใจความเนื้อเรื่องให้ได้

2.2.2 สรุปประเด็นสำคัญให้ได้ว่า เรื่องนี้ต้องการจะชี้หรือแสดงให้เห็นในเรื่องอะไร หรือความคิดหลักของเรื่องคืออะไร

2.2.3 พยายามคิดต่อไปว่า ที่มีความคิดอย่างนั้น ผู้เขียนมีความเชื่อหรือเหตุผลมาจากอะไร ในขั้นนี้บางครั้งไม่สามารถจะหาคำตอบได้ เนื่องจากไม่มีหลักฐานอะไรแสดงออกมาให้เห็น นักเรียนต้องลองคิดดูหลาย ๆ ทาง แต่ละทางควรอยู่ในสถานการณ์ที่พอจะเชื่อถือได้ โดยใช้เหตุผลเป็นหลัก

2.2.4 แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน เช่น เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย อย่างไร และควรมีเหตุผลประกอบ

2.2.5 สรุปข้อคิดที่ได้ด้วยตนเอง และจะสามารถนำไปใช้ได้จริง เพราะเป็นการค้นพบด้วยตนเอง และจะทำให้มีความคิดแตกฉานในเรื่องนั้น ๆ ต่อไปอีก

จากแผนการสอนอ่านภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในคู่มือครูของกระทรวงศึกษาธิการ สรุปขั้นตอนการสอนอ่านจับใจความได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ให้นักเรียนหาความหมายของคำและกลุ่มคำที่ควรศึกษาในบทเรียน

ขั้นที่ 2 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องภายในเวลาที่กำหนดให้ บางครั้งอาจมีการตั้งคำถาม เพื่อให้ค้นหาคำตอบหรือสรุปโครงเรื่องให้ฟังก่อนอ่าน

ขั้นที่ 3 ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมต่อเนื่องหลังการอ่าน เช่น ให้ตอบคำถาม - สรุปใจความสำคัญของเรื่อง วิพากษ์วิจารณ์เนื้อเรื่อง เป็นต้น

ขั้นที่ 4 ให้นักเรียนสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่าน

ปัจจุบันโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วนใหญ่ได้ใช้วิธีสอนอ่านภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามแผนการสอนในคู่มือครูของกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าว แต่ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2533 ในเขตการศึกษาที่ 2, 9 และ 11 ยังเป็น 3 เขตการศึกษาในลำดับแรกที่มีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านต่ำกว่าเขตการศึกษาอื่น ซึ่งอาจเนื่องมาจากปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมทางภาษา เพราะเขตการศึกษาที่ 2, 9 และ 11 นี้ นักเรียนส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตที่ใช้ภาษาถิ่นในการติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน (โรจน์ ราชประโคน, 2527) ดังนั้น ครูผู้สอนจึงควรวางวิธีการสอนอ่านที่เหมาะสมกับนักเรียนที่อยู่ในเขตที่ใช้ภาษาถิ่นในการติดต่อสื่อสารกัน เพื่อให้การสอนอ่านกับเด็กนักเรียนดังกล่าวมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นต่อไป

การสอนภาษาไทยด้วยวิธีการสอนอ่านแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา

วิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (Concentrated Language Encounters) เริ่มต้นเมื่อปี ค.ศ.1960 โดยทดลองสอนในโครงการเทรเกอร์ พาร์ค (Trager Park Project) ด้วยการสอนวิชาภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนพื้นเมืองชาวออสเตรเลีย ซึ่งมีภาวะเศรษฐกิจแร้นแค้นยากจนและมีประสบการณ์ในการอ่านและเขียนน้อยมาก ผลการทดลองปรากฏว่านักเรียนชาวพื้นเมืองเกือบทั้งหมดสามารถ อ่าน เขียน ฟัง และพูด ภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี

ในประเทศไทยมีการทดลองวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาครั้งแรกในวิชาภาษาอังกฤษกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 โรงเรียนประถมนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อ พ.ศ.2527 โดยใช้เวลาในการทดลองสอน 20 คาบ (คาบละ 20 นาที) หนังสือที่เลือกใช้ในการทดลองคือ "A Little Red Hen" ผลปรากฏว่านักเรียนมีความสนใจในการอ่านเพิ่มขึ้นและสามารถจำคำศัพท์ และบทสนทนาจากหนังสือได้เป็นเวลานาน ปี พ.ศ.2528 ได้นำวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาไปทดลองสอนวิชาภาษาไทยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนประถมนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผลการทดลองสอน ปรากฏว่า นักเรียนสามารถ อ่าน เขียน ฟัง และพูด เรื่องที่อ่านได้รวดเร็วเป็นที่น่าพอใจ

ในปี พ.ศ.2530 ได้มีการนำวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาไปสอนในโครงการนำร่องกับนักเรียนไทยที่มีปัญหาทางภาษา ในจังหวัดสุรินทร์ ผลการทดลองปรากฏว่านักเรียนในกลุ่มโรงเรียนทดลอง สามารถ อ่าน เขียน ฟัง และพูดภาษาไทยได้สูงกว่านักเรียนในกลุ่มโรงเรียนควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย, 2531)

ปี พ.ศ.2531 มูลนิธิโรตารี ของโรตารีสากล ได้อนุมัติเงินทุนสนับสนุนโครงการวิจัยและพัฒนาการอ่าน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2531-2535 เป็นเงิน 16 ล้านบาท ศูนย์วิจัยและพัฒนาการอ่าน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จึงเริ่มดำเนินโครงการพัฒนาการอ่านด้วยวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาในโรงเรียนต้นแบบในจังหวัดสุรินทร์ ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ และชัยภูมิ จำนวน 10 ห้องเรียน และดำเนินการนิเทศติดตามผลการสอนในลักษณะงานวิจัยและพัฒนา เริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2531

หลักการและแนวทฤษฎีของวิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ได้แนวทฤษฎีการสอนภาษาจากหลายทฤษฎี ดังนี้

1. แนวทฤษฎีการสอนแบบสื่อสาร (Communicative Approach) แนวทฤษฎีการสอนแบบนี้จะเน้นการใช้ภาษาของผู้เรียนเป็นหลัก โดยอาศัยหลักการของภาษาศาสตร์เชิงสังคมวิทยา (Sociolinguistics) ซึ่งว่าด้วย เนื้อหา บริบท ภาษา และวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละชุมชนที่อาจใช้แตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อม

2. แนวทฤษฎีการสอนแบบธรรมชาติ (Natural Approach) ทฤษฎีการสอนแบบนี้จะเน้นการให้ปัจจัยป้อนเข้าที่มีความหมาย เป็นที่เข้าใจได้แก่ผู้เรียน (Comprehensible Input) โดยใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ภาษาของผู้เรียนเป็นหลัก ผลของการเรียนรู้ (Output) จะประสบผลสำเร็จได้ ถ้าผู้สอนให้ปัจจัยป้อนเข้าอย่างถูกต้องเหมาะสมแก่ผู้เรียน

3. ทฤษฎีการสอนอ่าน ซึ่งยึดหลักการทางภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา (Psycholinguistics) โดยเน้นกระบวนการอ่านของมนุษย์เป็นสำคัญ ซึ่งคำนึงถึงหลักการทางจิตวิทยาในการรับการอ่าน การถ่ายโยงความคิดรวบยอด รวมทั้งองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ช่วยให้การอ่านสมบูรณ์ เช่น ความสนใจ ประสบการณ์เดิม และการระลึกสิ่งที่อ่านได้

วิธีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา ได้จัดบทเรียนโดยบรรจุเนื้อหาซึ่งผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางภาษาที่ได้ศึกษาไปใช้ในชีวิตประจำวัน และจัดตามจุดมุ่งหมายของการอ่าน 3 ประการ คือ การอ่านเพื่อความบันเทิง การอ่านเพื่อรู้และเข้าใจวิธีการหรือกระบวนการ และการอ่านเพื่อศึกษาและค้นคว้า ซึ่งสรุปได้เป็นหนังสือประเภทต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายของการอ่าน คือ

1. หนังสือประเภทนิทาน นิยาย
2. หนังสือประเภทวิธีการ
3. หนังสือประเภทสารคดี

ภาษาที่ใช้ในหนังสือ จะแต่งให้เหมาะสมกับการใช้ภาษาของนักเรียนในแต่ละระดับวัย และประสบการณ์

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษามีขั้นตอนการสอน 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ครูอ่านเรื่องให้นักเรียนฟัง

2. ให้นักเรียนเล่าเรื่องกลับ ลำดับเรื่อง สนทนาหรืออภิปรายเกี่ยวกับเรื่อง อ่านออกเสียง และเล่นบทบาทสมมติ

3. เขียนเรื่องร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน

4. ทำหนังสือเล่มใหญ่

5. เล่นเกมและกิจกรรมเสริมทางภาษา

การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาดังกล่าว เป็นการสอนเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนสามารถอ่าน ฟัง พูด และเขียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอในการสื่อสารทางภาษาในชีวิตประจำวัน โดยเริ่มสอนกับนักเรียนที่มีปัญหาในการใช้ภาษาไทย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่อยู่ในเขตที่ใช้ภาษาถิ่น ติดต่อกันในชีวิตประจำวัน ขณะนี้เป็นระยะสิ้นสุดโครงการ ถ้าผลการประเมินโครงการเป็นที่น่าพอใจ การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาจะเป็นวิธีการสอนที่ช่วยให้การสอนอ่านภาษาไทยแก่นักเรียนที่พูดสองภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

การสอนภาษาโดยวิธีธรรมชาติ

วิธีการสอนภาษาแบบต่าง ๆ ที่ผ่านมา ส่วนใหญ่จะเป็นการสอนในเรื่อง โครงสร้างทางภาษา ซึ่งไม่สามารถจะนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในชั้นเรียน เนื่องจากวิธีการสอนเหล่านี้ไม่ได้อิงหลักการรับรู้ภาษาที่สอง ซึ่งเป็นวิธีการที่จะทำให้ผู้เรียนภาษาสามารถนำภาษาไปใช้ได้ในชีวิตจริงทั้งในและนอกห้องเรียน (Krashen, 1982)

การสอนภาษาโดยวิธีธรรมชาติ (The Natural Approach) เป็นวิธีการสอนที่ได้รับการพัฒนาโดยยิตทฤษฎีการรับภาษาที่สองของ สตีเฟน ดี แครชเชน (Stephen D. Krashen) โดยอาศัยประสบการณ์การสอนภาษาที่สองของ เทรีซี เทอร์เรล (Tracy Terrell) แห่งมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียเป็นเครื่องสนับสนุน และยังได้รับอิทธิพลมาจากผลงานของ อັชเชอร์ (Total Physical Response) ซึ่งเป็นการสอนภาษาโดยอาศัยธรรมชาติการเรียนรู้ของภาษาแม่ โดยใช้วิธีการสื่อสารความหมายด้วยภาษากาย (Language body communication) และประพาศน์ พลฤทธิประภา (2528) ได้กล่าวสนับสนุนว่า สมมติฐานและทฤษฎีของวิธีธรรมชาติเป็นแนวคิดที่น่าสนใจในปัจจุบัน เนื่องจากในทางภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยาถือว่า การสื่อสารทางภาษามีบทบาทสำคัญทั้งในเรื่องการเรียนรู้ภาษา (Language Learning) และการรับรู้ภาษา (Language Acquisition)

หลักการสอนภาษาโดยวิธีธรรมชาติ

หลักการสำคัญของการสอนภาษาโดยวิธีธรรมชาติก็คือ ผู้เรียนจะต้องเข้าใจข้อมูลทางภาษาที่ได้รับจากการฟังหรือการอ่านก่อน แล้วจึงสามารถโต้ตอบใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารโดยการพูดหรือการเขียนได้ ผู้เรียนจะไม่ถูกบังคับให้ใช้ภาษาจนกว่าจะพร้อม การสอนจึงมีลักษณะค่อนข้างค่อยไปตามลำดับขั้น และเมื่อผู้เรียนใช้ภาษาผิดพลาดก็จะไม่มีการแก้ไขถ้ายังสื่อความหมายได้ เพื่อจะได้สร้างความมั่นใจและลดความวิตกกังวลให้แก่ผู้เรียน การสอนภาษาโดยวิธีธรรมชาตินี้เหมาะสำหรับผู้ที่เริ่มเรียน หรือผู้ที่เรียนรู้ภาษามาบ้างแล้วเพื่อพัฒนาการใช้ภาษาให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้นไป สามารถนำไปใช้ได้กับนักเรียนทุกประเภท ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ และสามารถใช้ได้กับทุกทักษะ (Krashen and Terrell, 1983)

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามทฤษฎีการรับภาษาที่สอง (Second Language Acquisition Theory) ของ แครชเชิน ประกอบด้วยสมมติฐานสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. สมมติฐานความแตกต่างระหว่างการรับรู้และการเรียนรู้ภาษา (The Acquisition Learning Distinction Hypothesis) สมมติฐานนี้เป็นพื้นฐานของสมมติฐานอื่น ๆ กล่าวถึงการรู้ภาษามี 2 ลักษณะ คือ

1.1 การรับรู้ภาษา (Acquisition) เป็นกระบวนการเรียนรู้ภาษาแบบไม่รู้ตัว (Subconscious Process) ผู้เรียนไม่ต้องระวังว่าเขากำลังเรียนรู้ภาษาและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ สิ่งที่สำคัญคือ การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ข้อผิดพลาดอันเกิดจากการใช้ภาษาไม่จำเป็นต้องแก้ไขเสมอไป

1.2 การเรียนรู้ภาษา (Learning) เป็นกระบวนการเรียนรู้ภาษาแบบรู้ตัว (Conscious Process) โดยเรียนรู้กฎเกณฑ์ของภาษา การใช้ภาษาจึงต้องระมัดระวังให้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ การเรียนรู้โดยวิธีนี้เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาเท่านั้น

2. สมมติฐานการจัดลำดับธรรมชาติ (The Natural Order Hypothesis) สมมติฐานนี้กล่าวถึงการรับโครงสร้างทางไวยากรณ์ที่เป็นไปตามลำดับก่อนหลัง ผู้เรียนสามารถรับโครงสร้างทางไวยากรณ์บางเรื่องได้ก่อนเรื่องอื่น ๆ ผลการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ (ส่วนมากทดลองกับภาษาอังกฤษ) ปรากฏว่ามีความเป็นไปได้สูงพอที่จะเชื่อถือได้

3. สมมติฐานการตรวจสอบ (The Monitor Hypothesis) สมมติฐานนี้กล่าวถึงบทบาทของการเรียนรู้ (Learning) ว่า ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้กฎเกณฑ์ของภาษาจะเป็นประโยชน์เพียงเป็นตัวตรวจสอบการใช้ภาษาของผู้เรียนเท่านั้น โดยมีเงื่อนไขในการใช้ 3 ประการ คือ ต้องมีเวลาเพียงพอ (Time) ต้องเน้นรูปแบบการใช้ภาษา (Focus on Form) และต้องมีความรู้เรื่องกฎเกณฑ์ (Know the Rule)

4. สมมติฐานการป้อนเข้า (The Input Hypothesis) เป็นสมมติฐานที่สำคัญที่สุด เพราะเกี่ยวข้องกับการรับรู้ภาษาโดยตรง การรับภาษาจะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้รับเข้าใจสาระ (Messages) หรือได้รับข้อมูลที่สามารถเข้าใจได้ (Comprehensible Input) ข้อมูลป้อนเข้านี้จะมีลักษณะเป็น $i + 1$

i คือ ระดับข้อมูลที่ผู้รับรู้อาสาสามารถเข้าใจได้

1 คือ ระดับข้อมูลที่อยู่เหนือความสามารถของผู้รับรู้อาสาเล็กน้อย ซึ่งผู้รับรู้อาสาสามารถเข้าใจได้โดยอาศัยบริบท (Context) และโลกทัศน์ของผู้รับรู้อาสา (Extra-Linguistic Knowledge)

สาระสำคัญของสมมติฐานการป้อนเข้า มีดังนี้

1. สมมติฐานนี้มีความสัมพันธ์กับการรับรู้อาสามากกว่าการเรียนรู้ภาษา
2. การรับภาษาที่อยู่เหนือระดับความรู้ในขณะนั้นเกิดขึ้นได้เพราะมีบริบทช่วย
3. การพูดหรืออ่านอย่างคล่องแคล่วจะเกิดขึ้นเองตามลำดับของการพัฒนาของแต่ละบุคคล ไม่ได้เกิดจากการสอนโดยตรง

4. ถ้าผู้เรียนสามารถเข้าใจสิ่งที่ได้ฟังหรืออ่าน แสดงว่าข้อมูลป้อนเข้านี้มีลักษณะเป็น $i + 1$ โดยอัตโนมัติ และผู้รับรู้อาสาจะได้รับโครงสร้างทางไวยากรณ์ไปพร้อม ๆ กันด้วย ลักษณะของข้อมูลป้อนเข้าที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดการรับรู้อาสาที่มีลักษณะดังนี้

1. สามารถเข้าใจได้ (Comprehensible) เป้าหมายของการสอนภาษาโดยวิธีธรรมชาติก็คือ การจัดข้อมูลป้อนเข้าที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ให้แก่ผู้เรียนให้มากที่สุด ผู้สอนต้องพยายามใช้สื่อการสอน หรือความรู้เดิมของผู้เรียนมาช่วยสร้างความเข้าใจ นับตั้งแต่วันแรกของการเรียนการสอน

2. น่าสนใจและเกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน (Interesting/Relevant) ปัญหาที่นับเป็นปัญหาสำคัญของการจัดการเรียนการสอนภาษา การสอนโดยวิธีธรรมชาติจึงพยายามยึดความสนใจของนักเรียนเป็นหลัก และจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมความมั่นใจในตนเอง โดยให้ผู้เรียนได้แสดงออกในสิ่งที่เขารู้และสนใจ

3. ไม่มีการจัดลำดับไวยากรณ์ (Not Grammatically Sequenced) สิ่งสำคัญของการเรียนรู้ภาษาไม่ใช่เรื่องไวยากรณ์ แม้ว่าในการใช้ภาษาอาจจะมีบางโครงสร้างที่ใช้บ่อย แต่ก็ไม่มีมีการจัดลำดับการใช้ที่แน่นอน

4. มีปริมาณเพียงพอ (Quantity) การได้รับข้อมูลป้อนเข้าที่สามารถเข้าใจได้จะช่วยเพิ่มปริมาณของข้อมูลป้อนเข้าให้มากขึ้น

5. ช่วยลดระดับความวิตกกังวล (Affective Filter Level) ผู้เรียนจะได้รับข้อมูลป้อนเข้าไปเรื่อย ๆ โดยไม่จำเป็นต้องแสดงออกในภาษาที่สองจนกว่าจะมีความพร้อม นอกจากนี้เมื่อเกิดข้อผิดพลาดขึ้นก็ไม่ถือเป็นเรื่องสำคัญ และข้อมูลที่ได้รับเป็นสิ่งที่น่าสนใจและเกี่ยวข้องกับผู้เรียน สิ่งทีกล่าวมาแล้วทั้งหมดจะช่วยลดระดับความวิตกกังวลด้านจิตใจของผู้เรียนได้มากกว่าการสอนโดยวิธีอื่น

6. นำไปใช้ในการติดต่อสื่อสารได้ (Tools for Conversational Management) บางครั้งอาจจะอยู่ในรูปแบบของบทสนทนาสั้น ๆ ระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งนักเรียนสามารถนำไปใช้ติดต่อสื่อสารกับเจ้าของภาษาได้เช่นเดียวกัน

5. สมมติฐานการกลั่นกรองทางจิต (The Affective Filter Hypothesis) สมมติฐานนี้เชื่อว่า องค์ประกอบทางจิต (Affective Factors) มีความสัมพันธ์กับกระบวนการรับรู้ภาษาที่สองอย่างมาก ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการรับรู้ภาษาที่สองต้องอาศัยองค์ประกอบทางจิตดังนี้

5.1 แรงจูงใจ (Motivation) ที่มีแรงจูงใจสูงจะสามารถรับรู้ภาษาได้ดีกว่า

5.2 ความมั่นใจในตนเอง (Self-Confidence) ผู้ที่มีความมั่นใจในตนเองและมีจินตนาการแห่งตน (Self-Image) ดี จะสามารถรับรู้ภาษาได้ดีกว่า

5.3 ความวิตกกังวล (Anxiety) การลดความวิตกกังวลจะนำไปสู่สภาพการรับรู้ภาษาที่ดี

การสอนภาษาโดยวิธีธรรมชาติจึงพยายามที่จะจัดข้อมูลป้อนเข้าที่สามารถเข้าใจได้และขณะเดียวกันก็ช่วยลดความวิตกกังวลให้น้อยลงด้วย

การสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติ

การอ่านมีบทบาทต่อการสอนภาษาโดยวิธีธรรมชาติเป็นอย่างมาก เพราะการอ่านทำให้เกิดข้อมูลป้อนเข้า ซึ่งถ้าผู้อ่านมีความเข้าใจในสิ่งที่อ่านก็จะทำให้เกิดการรับรู้ภาษาและการพัฒนาทักษะอื่น ๆ ตามมาด้วย การสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติประกอบด้วยสิ่งสำคัญดังต่อไปนี้ (Krashen and Terrell, 1983)

1. การเลือกสื่อที่เหมาะสมกับระดับและความสามารถในการอ่าน (Appropriate texts) ซึ่งแยกพิจารณาได้ 2 ประเด็น คือ

1.1 มีความยากง่ายหรือความสลับซับซ้อนทาง โครงสร้างที่เหมาะสมกับระดับของผู้เรียนในด้านต่อไปนี้

1.1.1 ด้านคำศัพท์ (Vocabulary) สื่อที่เหมาะสมควรประกอบด้วยคำศัพท์ที่ผู้อ่านรู้แล้วเป็นส่วนใหญ่ ส่วนคำศัพท์ใหม่ที่ไม่รู้ความหมายก็สามารถใช้บริบท (Contexts) ช่วยในการหาความหมายได้ ถ้าสื่อที่นำมาอ่านประกอบด้วยคำศัพท์ที่ผู้อ่านไม่รู้ความหมายแทบทุกคำ ต้องอาศัยการแปลแบบคำต่อคำหรือต้องเปิดหาความหมายในพจนานุกรมคำต่อคำถือว่าสื่อั้นยากเกินไปไม่ควรนำมาใช้

1.1.2 ด้านโครงสร้าง (Syntax) สื่อที่เหมาะสมไม่ควรมีโครงสร้างทางไวยากรณ์ที่ยากหรือสลับซับซ้อนเกินความสามารถของผู้เรียนมากเกินไปถึงแม้ว่าผู้เรียนจะสามารถเข้าใจภาษาที่อยู่เหนือความสามารถในการใช้ภาษาของเขาได้ก็ตาม

1.1.3 ด้านความหมาย (Semantics) สื่อการอ่านที่ผู้เรียนคุ้นเคยมีเนื้อหาเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน การท่องเที่ยว กีฬา ชนบทธรรมเนียมประเพณี จะอ่านง่ายกว่าสื่อที่ผู้เรียนไม่คุ้นเคย เช่น เรื่องเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีขั้นสูง เป็นต้น

1.2 เป็นสื่อที่ผู้เรียนสนใจ การที่ผู้เรียนได้อ่านในสิ่งที่ตนสนใจจะก่อให้เกิดความอยากอ่าน อยากรู้เรื่องราวต่อไป

2. จุดมุ่งหมายในการอ่าน (Goal) ผู้อ่านจะต้องมีจุดมุ่งหมายในการอ่านว่าตนเองต้องการอ่านสื่อ หรือเนื้อหานั้นเพื่ออะไร จะได้ปรับอัตราเร็วในการอ่านและสามารถเลือกใช้ทักษะการอ่านได้อย่างเหมาะสม แครชเชน และเทอร์เรล (Krashen and Terrell, 1983) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายในการอ่านโดยทั่วไปมี 4 แบบ คือ

2.1 อ่านเพื่อหาใจความสำคัญ (Reading for main idea) เป็นการอ่านเพื่อสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน เช่น การอ่านบทความประเภทต่าง ๆ การอ่านแบบนี้ควรอ่านหัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อย บทนำ บทสรุป ดูปภาพประกอบการอ่าน เป็นต้น

2.2 อ่านเพื่อหาข้อมูลเฉพาะเจาะจง (Reading for certain facts) โดยมากเป็นการอ่านสิ่งต่าง ๆ ที่ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เช่น การอ่าน ป้ายโฆษณา สมุดรายนามโทรศัพท์ คำสั่ง เอกสารที่ใช้ติดต่อระหว่างบุคคลหรือหน่วยงาน นอกจากนี้อาจเป็นการอ่านหรือหาค่าตัวเลขจากตาราง เวลา กราฟ แผนภูมิ รายชื่อ หรือสถานที่ในแผนที่ การอ่านแบบฟอร์มต่าง ๆ เช่น ใบสมัครงาน หรือรายการอาหาร เป็นต้น

2.3 อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน (Reading for pleasure) คือ การอ่านเพื่อความบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจเป็นสิ่งสำคัญ เช่น การอ่านนวนิยาย เรื่องสั้น บทละคร ตำนาน สารคดี การอ่านชนิดนี้เป็นการอ่านที่มักไม่ต้องการความเข้าใจอะไรที่ลึกซึ้งมากนัก ซึ่งลักษณะของเนื้อหาประเภทนี้ผู้อ่านจำเป็นต้องจับใจความสำคัญของเนื้อเรื่องให้ได้ สามารถเรียงลำดับหรือบอกขั้นตอนการเรียงลำดับของเนื้อเรื่องได้ หรือสามารถบอกเค้าโครงเรื่องของเรื่องได้อย่างคร่าว ๆ เช่น แนวคิดหลักของผู้เขียน เจตคติ ลีลาการเขียน ตลอดจนวิธีการนำเสนอและการลำดับเรื่องราว

2.4 อ่านเพื่อหารายละเอียดของข้อมูล (Reading for information) ส่วนมากจะเป็นการอ่านเพื่อศึกษาค้นคว้า การอ่านแบบนี้มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือต้องการที่จะอ่านครอบคลุมเนื้อหาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เก็บใจความสำคัญหรือสาระสำคัญรวมทั้งรายละเอียดปลีกย่อยต่าง ๆ ด้วยความระมัดระวัง เช่น การอ่านคำแนะนำวิธีปฏิบัติ คำชี้แจง คู่มือต่าง ๆ ตำราอาหาร กฎระเบียบข้อบังคับ เป็นต้น

3. การเลือกทักษะการอ่าน (Reading Skills) ที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและสื่อที่อ่าน กูดแมน (Goodman, 1976) กล่าวว่า ผู้ที่อ่านได้อย่างคล่องแคล่วนั้น จะเลือกใช้เทคนิคการอ่านที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและสื่อที่เขาอ่านเสมอ ซึ่งเขาจะไม่อ่านทุกคำ และผู้อ่านจะใช้สัญญาณต่าง ๆ (Various linguistic cues) เช่น รูปภาพ โครงสร้าง ความหมาย และประสบการณ์ของเขาช่วยให้เกิดความเข้าใจในสื่อที่อ่าน ทักษะหรือเทคนิคการอ่านดังกล่าวประกอบด้วย

3.1 การอ่านแบบ Skimming หรือการอ่านแบบข้ามคำ คือวิธีการอ่านข้อความอย่างรวดเร็วและอ่านข้ามเป็นตอน ๆ อาจจะเป็นประโยคหรือเป็นบรรทัด ๆ ไปไม่ติดต่อกันก็ได้ ซึ่งมีจุดมุ่งหมายหลักสำคัญอยู่ 2 ประการ คือ

3.1.1 เพื่อเก็บประเด็นหรือใจความสำคัญโดยทั่ว ๆ ไป

3.1.2 เพื่อเก็บรายละเอียดที่สำคัญบางอย่างเท่านั้น

วิธีการที่ควรยึดเป็นหลักปฏิบัติในการอ่านแบบ Skimming มีดังนี้

ประการที่ 1 อ่านสองหรือสามคำแรก และสองหรือสามคำสุดท้ายในแต่ละประโยค วิธีนี้จะอ่านข้ามหรือมองผ่านส่วนที่คิดว่าไม่สำคัญในประโยคนั้นไปเลย การอ่านแบบนี้ อาจจะเข้าใจหรือไม่เข้าใจเนื้อหาในประโยคที่อ่านนั้นก็ได้อีก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสลับซับซ้อนและโครงสร้างของประโยคเป็นส่วนใหญ่

ประการที่ 2 การพรีวิว (Preview) คือความสามารถที่จะคิดและคาดการณ์เห็นแนวคิดบางอย่างได้ล่วงหน้าก่อนการอ่านจริง การพรีวิวนี้ไม่เพียงแต่จะช่วยให้จับประเด็นสำคัญได้เร็วขึ้นเท่านั้น แต่ยังช่วยให้สามารถเลือกอ่านหรือข้ามข้อความบางตอนไปได้โดยไม่เสียความด้วย วิธีอ่านแบบนี้ โดยปกติแล้ว เราจะอ่านแต่เพียงประโยคแรกและประโยคสุดท้ายของแต่ละย่อหน้าอย่างรวดเร็ว ๆ ก่อน แล้วจึงอ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญต่อไป การอ่านแบบนี้จะอ่านเฉพาะคำหรือวลีที่สำคัญ ๆ ในแต่ละย่อหน้าเท่านั้น

ประการที่ 3 อ่านส่วนแรกของประโยคอย่างรวดเร็ว ๆ วิธีนี้จะไม่อ่านจนจบประโยค เพียงแต่กวาดสายตามองผ่าน ๆ ไป แล้วจึงเริ่มอ่านประโยคใหม่ ปฏิบัติแบบนี้เรื่อยไปจนจบข้อความที่ต้องการอ่าน โดยขณะอ่านสายตาจะจับอยู่ที่ทางด้านซ้ายมือของแต่ละประโยคตลอดเวลา คือ จะอ่านเพียง 1/3 ของทุก ๆ ประโยคเท่านั้น

ประการที่ 4 อ่านเฉพาะส่วนกลางของหน้าหนังสือ การอ่านแบบนี้สายตาจะจับอยู่ที่ตอนกลางของหนังสือเท่านั้น และอ่านเกือบจะทุกประโยคด้วย

ประการที่ 5 อ่านแต่เฉพาะคำหรือวลีที่สำคัญ ๆ ซึ่งคำหรือวลีดังกล่าวอาจมีตัวเลขกำกับอยู่ หรือเขียนเป็นตัวเอน เขียนตัวใหญ่ เขียนอยู่ในเครื่องหมายคำพูด หรืออาจขีดเส้นใต้ไว้อย่างใดอย่างหนึ่ง การอ่านวิธีนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเก็บรายละเอียดมากกว่าจับใจความสำคัญ

การอ่านแบบ Skimming หรือ อ่านข้ามคำนี้ นับว่ามีประโยชน์มาก โดยเฉพาะช่วยประหยัดเวลาในการอ่าน ช่วยให้อ่านได้เร็วขึ้นและเข้าใจเนื้อหาสำคัญ ๆ ที่อ่านด้วย นอกจากนี้ยังช่วยให้สามารถตัดสินใจเลือกหนังสือ บทความ หรือข้อความต่าง ๆ ที่จะอ่านต่อไปหรือไม่ ได้เร็วขึ้นด้วย

3.2 การอ่านแบบ Scanning หรือการอ่านเฉพาะจุดเป็นวิธีการอ่านพิจารณาข้อความอย่างรวดเร็วและคร่าว ๆ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะค้นหาข้อมูลหรือคำตอบเฉพาะสำหรับคำถามบางข้อที่ต้องการเท่านั้น ความจริงผู้อ่านอาจจะใช้เทคนิคแบบนี้อยู่แล้วเกือบตลอดเวลา โดยที่ไม่รู้ตัว เช่น ขณะที่ค้นหารายชื่อจากสมุดโทรศัพท์ เป็นต้น ดังนั้นการอ่านแบบ Scanning จึงมีจุดมุ่งหมายเพียงเพื่อหารายชื่อ วัน เดือน ปี ตัวเลข หรือข้อมูลที่ต้องการบางอย่าง เพื่อนำมาใช้อ้างอิงหรือสนับสนุนทฤษฎีหรือแนวคิดที่ต้องการบางอย่างให้กระจ่างชัดยิ่งขึ้น

การอ่านแบบ Scanning เป็นการอ่านที่ต้องใช้ความเร็วสูงมาก จะต้องจับประเด็นที่ต้องการให้ได้ ดังนั้นขณะที่อ่านจะต้องคำนึงอยู่ตลอดเวลาว่ากำลังค้นหาคำตอบหรือข้อมูลอะไร ถ้าหากเข้าใจหรือมองเห็นสิ่งที่กำลังค้นหาอยู่ตั้งแต่เริ่มแรก ก็อาจจะค้นหาข้อมูลหรือคำตอบนั้น ๆ ได้ง่ายขึ้น โดยเฉพาะถ้าสิ่งที่กำลังค้นหาอยู่นั้น ได้คุ้นเคยมาบ้างและไม่ยากจนเกินไป ก็สามารถหาคำตอบหรือข้อความที่ต้องการได้ทันที แต่ถ้าเป็นข้อความยาว ๆ ก็ควรอ่านเร็ว ๆ เสียครั้งหนึ่งก่อน แล้วค่อยกลับมาอ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อจับประเด็นที่ต้องการอีกครั้งหนึ่ง

ในการอ่านแบบ Scanning นี้ สิ่งหนึ่งที่ควรระลึกไว้ก็คือ ไม่จำเป็นต้องเข้าใจหรือรู้คำศัพท์ในข้อความนั้น ๆ หมดทุกคำ ทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายของการอ่านแบบนี้เพียงเพื่อต้องการหาคำบางคำ ตัวเลขบางตัว หรือความคิดบางอย่างเท่านั้น ถ้าได้สิ่งที่ต้องการแล้ว ก็ถือว่าได้ใช้เทคนิคการอ่านแบบนี้เป็นผลสำเร็จตามที่ได้มุ่งหวังไว้

3.3 การอ่านแบบ Extensive Reading หรืออ่านเพื่อความบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ เช่น การอ่านนวนิยาย เรื่องสั้น สารคดี บทความ เป็นต้น เป็นการอ่านเพื่อหาใจความสำคัญของเรื่อง (Main idea) หาเค้าโครงเรื่อง (Out line) บุคลิกลักษณะที่สำคัญของตัวละคร

วิธีการที่ควรยึดเป็นหลักปฏิบัติในการอ่านแบบ Extensive Reading มีดังนี้
 ประการที่ 1 ใช้วิธีการอ่านแบบ Skimming คือไม่จำเป็นต้องอ่านละเอียดทุกตัวอักษร

ประการที่ 2 ขณะอ่านให้พยายามจับใจความสำคัญของเรื่อง หาประโยคที่เป็นใจความสำคัญของเรื่อง หรือถ้อยคำที่เป็นกุญแจสำคัญที่เรียงกันอยู่ในประโยค

ประการที่ 3 พยายามเรียงลำดับเหตุการณ์ และพิจารณาขั้นตอนของการดำเนินเรื่อง

ประการที่ 4 พยายามสังเกตบุคลิกลักษณะที่สำคัญของตัวละครในเรื่องที่อ่าน

ประการที่ 5 อ่านเพื่อหาเค้าโครงเรื่อง ซึ่งเป็นการอ่านเพื่อมองหาคำสำคัญ ๆ ที่ออกมาในรูปของความคิดโดยส่วนรวม

ประการที่ 6 อ่านเพื่อหารายละเอียดที่สำคัญ ๆ ซึ่งรายละเอียดทั้งหลายจะดำเนินควบคู่ไปกับใจความสำคัญ

3.4 การอ่านแบบ Intensive Reading หรือการอ่านเพื่อศึกษาค้นคว้า มีจุดมุ่งหมายเพื่อเก็บรายละเอียดที่สำคัญ ตลอดจนรายละเอียดปลีกย่อยให้มากที่สุด ด้วยการอ่านให้ครอบคลุมเนื้อหาอย่างระมัดระวัง เช่นการอ่านการใช้คู่มือต่าง ๆ คำแนะนำเพื่อปฏิบัติ คำชี้แจง กฎระเบียบ ข้อบังคับ ตำรา หรือเรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ที่ต้องการรายละเอียดมาก

วิธีที่ควรยึดเป็นหลักปฏิบัติในการอ่านแบบ Intensive Reading มีดังนี้

ประการที่ 1 ขณะอ่านควรมุ่งจับใจความสำคัญหรือประโยคใจความหลักให้ได้ก่อน

ประการที่ 2 ทำเครื่องหมาย เช่น ชีตเส้นใต้ใจความย่อย ๆ ทุก ๆ แห่งที่ทำหน้าที่ขยายใจความหลัก

ประการที่ 3 พยายามสรุปรวมใจความหลักและใจความย่อยเข้าด้วยกันให้เป็นใจความเดียวกันให้ได้

ประการที่ 4 ควรสังเกตเครื่องหมายวรรคตอนหรือคำเชื่อมความคิดหรือข้อความบางอย่างที่ผู้เขียนนำมาใช้กับใจความย่อยไว้ด้วย เพราะสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้จับรายละเอียดต่าง ๆ ได้ถูกต้องและเร็วขึ้น

ในการอ่านทุกครั้งเมื่อผู้อ่านมีเนื้อหาที่เหมาะสม มีจุดมุ่งหมายในการอ่าน และเลือกใช้ทักษะการอ่านได้สอดคล้องกับเนื้อหา และจุดมุ่งหมายของการอ่านแล้ว ผู้อ่านจะต้องใช้กลวิธีในการอ่าน (Reading Strategies) ดังต่อไปนี้ (Krashen and Terrell, 1983)

1. อ่านเพื่อที่จะหาความหมาย (Reading for meaning) ไม่จำเป็นต้องอ่านทุกคำหรือทุกข้อความ

2. ใช้ทักษะในการเดาความหมาย (Predict meaning)
3. ใช้บริบท (Use contexts) ในการตีความหมายซึ่งแบ่งเป็น

- 3.1 อาศัยเนื้อหา (Texts) ที่อ่านช่วยในการตีความหมายดังนี้

- 3.1.1 การพิจารณาจากบริบทที่อยู่รอบ ๆ (Look ahead and look back)

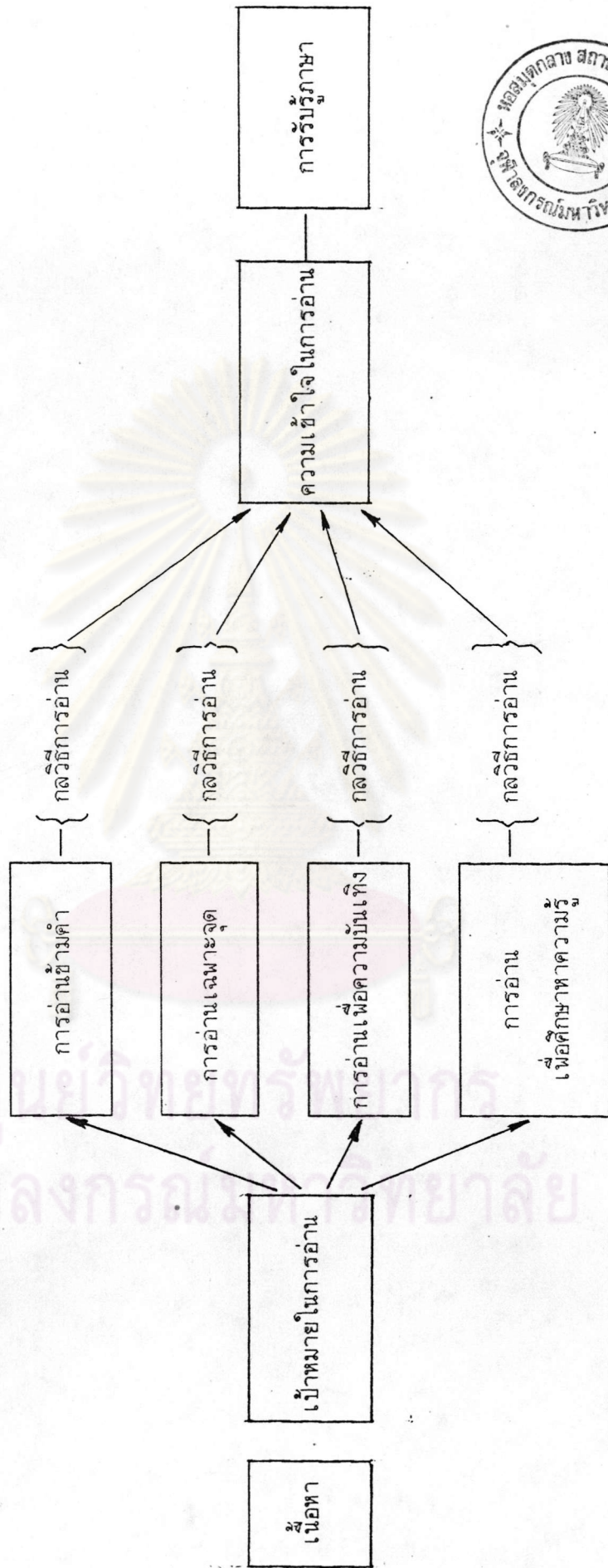
- 3.1.2 การใช้ตัวอย่าง คำอธิบาย รูปภาพ กราฟ แผนภูมิต่าง ๆ (Illustrations) ประกอบการพิจารณาความหมาย

- 3.1.3 การพิจารณาจากชื่อเรื่อง (Heading) และประโยคใจความสำคัญ ในย่อหน้าต่าง ๆ ประกอบ

- 3.2 อาศัยความรู้จากภายนอก (Outside the texts) เช่น ความรู้จากประสบการณ์ของผู้อ่าน (Real World Information) มาประกอบการพิจารณาความหมายของสิ่งที่อ่าน

สำหรับการอ่านแบบ Skimming, Scanning และ Extensive reading นั้น จะใช้กลวิธีการอ่านครบทั้ง 3 ประการ แต่การอ่านแบบ Intensive reading จะใช้กลวิธีการอ่านเฉพาะประการที่ 2 และ 3 เท่านั้น เพราะจำเป็นต้องอ่านอย่างละเอียดเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหามากที่สุด

แบบแผนแสดงการอ่าน โดยวิธีธรรมชาติ

จากแผนภูมิการอ่านโดยวิธีธรรมชาติ สรุปลงเป็นขั้นตอนการอ่านได้ดังนี้

1. เมื่อผู้อ่านมีเนื้อหาที่ต้องการอ่านแล้ว ผู้อ่านจะต้องตั้งเป้าหมายหรือจุดประสงค์ของการอ่าน ซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้อ่านว่า ต้องการอ่านเนื้อหาเหล่านั้นเพื่ออะไร และเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการอ่านจะสอดคล้องกับลักษณะของเนื้อหาที่จะอ่าน

2. เมื่อตั้งเป้าหมายที่จะอ่านเนื้อหาที่ต้องการอ่านแล้ว ผู้อ่านจะอ่านเนื้อหานั้น ๆ โดยขณะที่อ่านเพื่อความเหมาะสมกับลักษณะของเนื้อหาและวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการอ่าน ผู้อ่านจะเลือกใช้ทักษะการอ่านเพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการจากการอ่านและทำความเข้าใจสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว เช่น

2.1 ถ้าผู้อ่านต้องการจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน โดยไม่ต้องการเก็บรายละเอียดของเรื่อง ก็จะเลือกใช้การอ่านแบบข้ามคำ (Skimming) คือเลือกอ่านเฉพาะคำหรือข้อความที่สำคัญ หรือต้องการเท่านั้น ทำให้สามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้รวดเร็ว โดยเสียเวลาอ่านน้อย

2.2 ถ้าผู้อ่านต้องการข้อมูลเฉพาะบางอย่าง เช่น ตัวเลข รายชื่อ วัน เดือน ปี เป็นต้น ผู้อ่านก็จะเลือกใช้ทักษะการอ่านแบบเฉพาะจุด (Scanning) โดยเลือกอ่านเฉพาะสิ่งที่ต้องการ โดยไม่ต้องทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านทั้งหมด เมื่อได้ข้อมูลที่ต้องการครบก็ถือว่าอ่านนั้นเสร็จสิ้น

2.3 ถ้าผู้อ่านต้องการอ่านเนื้อหาต่าง ๆ เพื่อความบันเทิงหรือนักผ่อนหย่อนใจ เช่น การอ่านนิทาน นิยาย เรื่องสั้น หรือสารคดี เป็นต้น ก็จะเลือกใช้ทักษะการอ่านเพื่อความบันเทิง (Extensive Reading) โดยอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่อง การดำเนินเรื่องบุคลิกลักษณะที่สำคัญของตัวละคร แนวคิดของผู้เขียน โดยไม่มุ่งเน้นที่การเก็บรายละเอียดของเนื้อเรื่อง

2.4 ถ้าเรื่องที่อ่านเป็นเรื่องที่ต้องอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ เช่น ตำราต่าง ๆ กฎระเบียบข้อบังคับ เรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ ขั้นตอนการทดลอง ผู้อ่านก็จะเลือกใช้ทักษะการอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้ (Intensive Reading) โดยจะอ่านเนื้อหาเหล่านั้นอย่างครอบคลุมเพื่อเก็บรายละเอียดของเรื่องให้ได้มากที่สุด

3. ในขณะที่อ่านผู้อ่านจะใช้กลวิธีการอ่าน (Reading Strategies) ประกอบทักษะการอ่านแต่ละวิธีเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการและเกิดความเข้าใจในการอ่านเนื้อหานั้น ๆ อย่างรวดเร็ว เช่น การอ่านเพื่อหาความหมาย (Reading for meaning) ไม่จำเป็นต้องอ่านทุกคำหรือข้อความ การใช้ทักษะการเดาความหมาย (Predict meaning) การใช้ปริบท (Use

Contexts) ซึ่งประกอบด้วย การอาศัยเนื้อหา (Texts) ที่อ่านและความรู้จากภายนอก (Outside the texts) เช่น ความรู้จากประสบการณ์ของผู้อ่าน (Real World Information) ประกอบการพิจารณาความหมายเรื่องที่อ่าน จะทำให้อ่านได้อย่างเข้าใจโดยเสียเวลาในการอ่านน้อย

เมื่อจบกระบวนการอ่านดังกล่าวแล้ว ผู้อ่านจะสามารถทำความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ และเกิดการเรียนรู้ภาษาตามมาในที่สุด (Krashen and Terrell, 1983)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

โสวัจน์ โสภานผล (2521) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีต่อการใช้แผนการสอนภาษาไทย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ทำการสอนในท้องถิ่นที่นักเรียนพูดภาษาเขมร และภาษาอีสาน (ภาษาลาว) เป็นภาษาถิ่น ผลการศึกษาพบว่า ครูที่สอนในท้องถิ่นที่นักเรียนพูดภาษาเขมรและครูที่สอนในท้องถิ่นที่นักเรียนพูดภาษาอีสาน มีความคิดเห็นต่อการใช้แผนการสอนภาษาไทยแตกต่างกัน โดยครูที่สอนในท้องถิ่นที่นักเรียนพูดภาษาเขมรมีความเห็นว่า เนื้อหาและจำนวนคำใหม่มีมากเกินไป และยังคงต้องดัดแปลงให้เหมาะสมกับท้องถิ่นอีกด้วย

เจียมจิต ห้าวหาญ (2522) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านและความคงทนในการจำ โดยใช้วิธีนำเรื่องสามแบบ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลปรากฏว่า การเรียนโดยวิธีนำเรื่องสามแบบช่วยส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านและความคงทนในการจำมากยิ่งขึ้น

ภาสนีย์ รักษาพรหมณ์ (2524) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจคำศัพท์กับความเข้าใจในการอ่าน โดยใช้แบบทดสอบความเข้าใจในคำศัพท์และแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่าน ผลปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจคำศัพท์และความเข้าใจในการอ่านอยู่ในระดับสูง แสดงว่าถ้านักเรียนคนใดได้คะแนนสูงหรือต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในเรื่องความเข้าใจคำศัพท์ ก็จะได้คะแนนสูงหรือต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในเรื่องความเข้าใจในการอ่านด้วย

พัฒน์พร สุทธิยานุช (2524) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการรู้จักและการออกเสียงคำภาษาไทย กลางของเด็กไทยก่อนวัยเรียนที่พูดภาษาเขมรเป็นภาษาพื้นเมืองในจังหวัดสุรินทร์ สรุปได้ว่า คำนามภาษาไทยกลางที่เด็กรู้จักและออกเสียงได้ถูกต้องโดยเฉลี่ยมี 85 คำ จากจำนวนคำนาม ภาษาไทยกลาง 120 คำ หรือคิดเป็นร้อยละ 71.12

โรจน์ ราชประโคน (2526) ได้ทำการศึกษาอิทธิพลของภาษาเขมรที่มีต่อข้อบกพร่อง ต่าง ๆ ในการพูดและเขียนภาษาไทย ในด้านเสียง คำศัพท์ และโครงสร้างของนักเรียนที่พูด ภาษาเขมร ผลการศึกษาพบว่า อิทธิพลของภาษาเขมรที่มีต่อข้อบกพร่องในการพูด ได้แก่ การออก เสียงวรรณยุกต์ การออกเสียงตัวสะกด ข้อบกพร่องในการเขียน ได้แก่ ข้อบกพร่องด้านการสะกด การันต์ การใช้ศัพท์สำนวน

พิมพ์พร อุทัยเลิศ (526) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางความ เข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกกับไม่ใช้แบบฝึก ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การเรียนโดยใช้แบบฝึกทำให้ทักษะ การอ่านของนักเรียนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น และสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ใช้แบบฝึก

วันเพ็ญ สุภิกิตย์ (2528) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและ ทักษะคิดต่อวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีอ่านแล้วเขียนลำดับเรื่องราว กับวิธีอ่านแล้วให้ทำแบบฝึกหัด ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีอ่านแล้วเขียนลำดับ เรื่องราวมีความเข้าใจในการอ่าน และทักษะคิดต่อวิชาภาษาไทย สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธี อ่านแล้วให้ทำแบบฝึกหัด

สมลักษณ์ สุขเมธ (2532) ได้ศึกษาความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการเสริมอ่านนอกเวลาโดยวิธีธรรมชาติ สรุปผลได้ดังนี้

1. ความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการเสริมการอ่านนอกเวลา โดยวิธีธรรมชาติ สูงกว่าก่อนการเสริมการอ่านนอกเวลาโดยวิธีธรรมชาติ
2. อัตราความถี่ของการยืมหนังสือ กับความสามารถทางการอ่านที่เพิ่มขึ้นหลังการ เสริมการอ่านนอกเวลาโดยวิธีธรรมชาติมีความสัมพันธ์กันทางบวกระดับปานกลาง

3. นักเรียนมีความสนใจในการอ่านเพิ่มขึ้น โดยสังเกตจากสถิติการยืมหนังสือของนักเรียน ทั้งนี้เพราะได้รับการเสริมแรงจากแผนภูมิแสดงความก้าวหน้าในการอ่าน และนักเรียนยังมีความกล้าในการอ่านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีความมั่นใจในการอ่านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นด้วย

งานวิจัยต่างประเทศ

แทร็กซ์เลอร์ (Traxler, 1945) ได้ศึกษาถึงความเกี่ยวข้องของคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบคำศัพท์กับแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านของเด็กนักเรียนตั้งแต่เกรด 4 - 8 ของโรงเรียนต่าง ๆ ซึ่งเป็นสมาชิกของ The Educational Records Bureau พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจคำศัพท์ และความสามารถในการอ่านจับใจความมีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง

พิการี (Pickary, 1956) ได้ทำการวิจัยโดยศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ และความเข้าใจเรื่องที่อ่าน พบว่า เด็กที่อ่านหนังสือไม่ค่อยเข้าใจ หรือไม่สามารถหาความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องที่อ่านได้ดี เป็นเพราะเข้าใจคำศัพท์ต่าง ๆ ที่เรียนมาน้อย

คิทเทล (Kittel, 1963) ได้ศึกษาสติปัญญาและการอ่านของนักเรียนที่เรียนรู้อสองภาษา ในรัฐแคลิฟอร์เนีย โดยทำการทดสอบครั้งแรกเมื่อนักเรียนอยู่ในระดับ 3 และทดสอบอีกครั้งเมื่อนักเรียนอยู่ในระดับ 5 สรุปผลได้ดังนี้

1. ความสามารถของสมองด้านภาษาและด้านการอ่านของเด็กที่เรียนรู้อสองภาษาที่เรียนในระดับ 3 ต่ำกว่าความสามารถของสมองทางด้านอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภาษา
2. ในระดับ 3 ความสามารถของสมองด้านภาษาและการอ่านของเด็กที่เรียนรู้อภาษาเดียวจะสูงกว่าเด็กที่เรียนรู้อสองภาษา
3. ความสามารถของสมองด้านภาษาและการอ่านของเด็กที่เรียนรู้อสองภาษาที่เรียนในระดับ 5 สูงกว่าความสามารถของสมองด้านอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภาษา ซึ่งตรงข้ามกับความสามารถของเด็กที่เรียนรู้อเพียงภาษาเดียว
4. ในระดับ 5 เด็กที่เรียนรู้อสองภาษามีความสามารถเฉลี่ยทางด้านการอ่านและวุฒิภาวะทางสมองสูงกว่าเด็กที่เรียนรู้อเพียงภาษาเดียว

ออกัส (Auguas, 1964) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ข้อบกพร่องในการเขียนเรียงความ ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่พูดภาษาตากาล็อก โดยทำการวิจัยในประเทศฟิลิปปินส์ ผลการวิจัยสรุป ได้ว่า

1. ภาษาแม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนภาษาอังกฤษ เนื่องจากความแตกต่างของภาษา ที่สอง ซึ่งความแตกต่างนี้เป็นสาเหตุสำคัญที่สุดที่ทำให้เกิดข้อบกพร่องในการเขียนภาษาอังกฤษ
2. นักเรียนใช้แนวเทียบโครงสร้างของภาษาผิด ซึ่งนับว่าเป็นสาเหตุรองลงมาที่ทำให้เกิดข้อบกพร่อง

โลเปซ (Lopez, 1980) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก ลัทธิชาติอเมริกัน เชื้อสายแม็กซิกัน ในโครงการสอนสองภาษา - สองวัฒนธรรม ได้ศึกษาเด็กใน โรงเรียนประถมศึกษาเกรด 1 จนถึงเกรด 3 ทั้งหมด โดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจด้าน ทักษะพื้นฐาน ซึ่งแบ่งออกเป็นทักษะทางการอ่าน และทักษะทางด้านคณิตศาสตร์ ผลการวิจัย พบว่า เด็กลัทธิชาติอเมริกัน เชื้อสายแม็กซิกัน ที่เรียนตามโครงการสอนโดยใช้ภาษาเดียวมี ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน และคณิตศาสตร์ สูงกว่าเด็กลัทธิชาติอเมริกัน เชื้อสายแม็กซิกัน ที่เรียน ตามโครงการสอนสองภาษา - สองวัฒนธรรม

ไบรอันท์ (Bryant, 1983) ได้ศึกษาผลของการอ่านที่มีต่อเด็กวัยรุ่นในด้านคำศัพท์ การอ่านเอาเรื่อง และทัศนคติที่มีต่อการอ่าน ผลจากการศึกษาพบว่า ผลของการอ่านออกเสียง จะมีประโยชน์ถ้าใช้กับเด็กที่มีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการ เข้าใจคำศัพท์ การอ่านเอาเรื่อง และมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน

แครชเชน (Krashen and Terrell, 1983) ได้ทดลองให้นักศึกษาในประเทศ เม็กซิกันซึ่งเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ให้ใช้การอ่านนอกเวลาโดยวิธีธรรมชาติประกอบการ เรียนการสอน และทดสอบโดยการให้เลือกใจความสำคัญของเนื้อเรื่องที่อ่านและใช้วิธีการ โคลซ ผลปรากฏว่า นักศึกษามีพัฒนาการทางด้านภาษาขึ้นมาก